

Z obsahu:

**Označení pečeti Ducha
svatého**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
20. září 2000
- strana 2 -

**Tiskové sdělení
Ústředního výboru
Velkého jubilea
roku 2000**

- strana 4 -

**Dopis nemocným -
říjen 2000**

- strana 4 -

Ta, která ukazuje cestu

Arcibiskup Johannes
Dyba
- strana 5 -

Byl Ježíš tolerantní?

Na aktuální téma
- strana 6 -

**Prozřetelnostní souhra
událostí**

25. června 2000
se konalo ve
Spojených státech
amerických slavnostní
zasedání URI
- strana 9 -

**Význam víry
v Nejsvětější Trojici pro
budoucnost lidstva (2)**

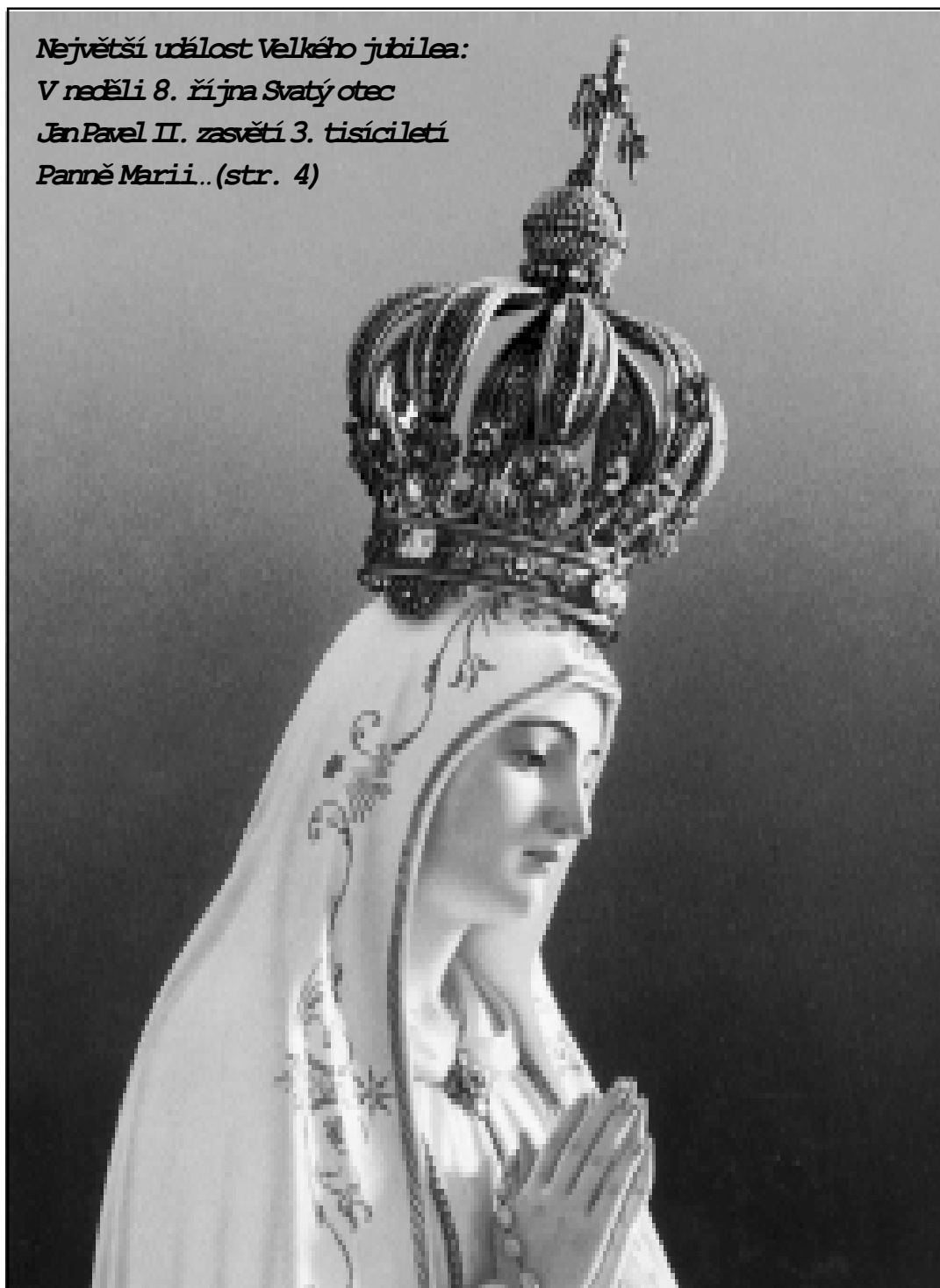
Karl Josef Wallner, OCS
- strana 10 -

**Zážitky českého kněze
v Polynésii**

Bílá kronika
- strana 14 -

Největší událost Velkého jubilea:

**V neděli 8. října Svatý otec
Jan Pavel II. zasvětil 3. tisíciletí
Panně Marii.. (str. 4)**

Označení pečeti Ducha svatého

Ve večeradle, v poslední večer svého pozemského života, Ježíš pětkrát slibuje dar Ducha svatého (srov. Jan 14,16-17; 15,26-27; 16,7-11; 16,12-15). Na stejném místě večer o Velikonocích se Zmrtvýchvstalý představuje apoštolům a vylévá na ně slíbeného Ducha symbolickým gestem vdechnutí a slovy: *Přijměte Ducha svatého!* (Jan 20,22) Padesát dní nato, stále ve večeradle, Duch svatý vtrhl s obrovskou silou a přetvořil srde a život prvních svědků evangelia.

Dárce milosti a ctnosti

Od té doby celé dějiny církve ve svém nejhlubším vývoji jsou proniknuty přítomností a působením Ducha, *darovaného bez míry* věřícím v Krista (srov. Jan 3,34). Setkání s Kristem přináší s sebou dar Ducha svatého, který, jak říká velký Otec církve Bazil, »se vylévá na všechny, aniž by podstoupil jakékoliv zmenšení, je přítomen ve všech, kdo jsou schopni jej přijmout, jako by to byl on sám, a ve všech rozlévá dostatečnou a dokonalou milost« (De Spiritu Sancto IX, 22).

Apoštol Pavel v úryvku listu Galatským, který jsme právě slyšeli (srov. 5,16-18.22-25), vyjmenovává *plody Ducha* (5,22) a vytváří bohatou škálu ctností, jimiž rozkvétá život věřícího. Duch svatý je u kořenu zkušenosti víry. Vždyť ve křtu se stáváme Božími dětmi právě prostřednictvím Ducha svatého: *A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, který volá: Abba, Otče!* (Gal 4,6) U samého pramene křesťanského života, když se rodíme jako nové stvoření, je to dech Ducha, který nás činí syny v Synu a dává nám »kráčet« po cestách spravedlnosti a spásy (srov. Gal 5,16).

Dárce života

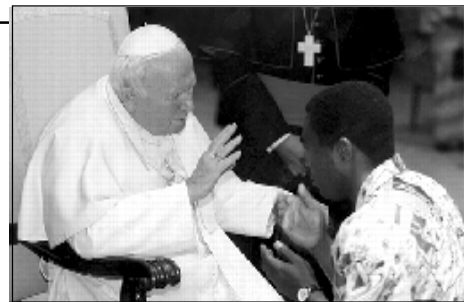
Celý životní příběh křesťana se tedy bude muset rozvíjet pod vlivem Ducha. Když nám připomíná Kristovo slovo, rozsvěcuje se v nás světlo pravdy, jak slíbil Ježíš: *Utěšitel Duch svatý, kterého Otec pošle v mém jménu, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl.* (Jan 14,26; srov. 16,12-15) Duch je po našem boku ve chvíli zkoušky a stává se naším obhájcem a naší oporou: *Až vás vyčají soudi, nečlejte si starosti, jak nebo co máte mluvit, protože v tu chvíli vám bude dáno, co máte mluvit. Neboť to už namluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce* (Mt 10,19-20). Duch je u kořenu křesťanské svobody, kte-

rá je odvržením jha hříchu. Říká to jasně apoštol Pavel: *Zákon Ducha, který dává život v Ježíši Kristu, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti* (Řím 8,2). Mravní život, jak připomíná sv. Pavel, právě proto, že je zakořeněn v Duchu svatém, přináší plody *lásky, radosti, teplosti, shovívavosti, vlídnosti, dobrot, věrnosti, tichosti, zářnosti* (Gal 5,22).

Dárce darů přemnohých

Duch oživuje celé společenství věřících v Kristu. Je to opět apoštol, který oslavuje skrze obraz těla *různorodost a bohatství*, ale také *jednotu církve* jako dílo Ducha svatého. Na jedné straně vypočítává *rozmanitost charismat*, tj. zvláštních darů učených úřadů církve (srov. 1 Kor 12,1-10); na druhé straně zdůrazňuje, že *to všechno působí jeden a týž Duch, který vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce* (1 Kor 12,11), *neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo, ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní, všichni jsme byli napojeni jedním Duchem* (1 Kor 12,13).

Konečně Duchu jsme zavázáni díkem, že dosáhneme *naplnění našeho určení ve slávě*. Svatý Pavel užívá v tomto směru obraz *pečeti a záruky*. *Byla vám vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého, který je zárukou našeho dědictví na úplné vykupení těch, které si Bůh získal ke chvále své slávy* (Ef 1,13-14; srov. 2 Kor 1,22; 5,5). V souhru celý život křesťana, od jeho vzniku až k poslednímu cíli, je pod praporem a dílem Ducha svatého.

Dárce svobody

Rád bych připomněl v průběhu tohoto jubilejního roku, co jsem potvrdil v encyklice věnované Duchu svatému: »Velké jubileum roku 2000 obsahuje poselství o **osvobození působením Ducha**, který jediný může pomáhat osobám a společenstvím osvobodit se od starých i nových determinismů tím, že je vede **zákonem Ducha, který dává život v Ježíši Kristu**, a tak odhaluje a uskutečňuje **plnou míru pravé lidské svobody**. Neboť, jak píše sv. Pavel, *kdo je Duch Pána, tam je svoboda*. (Dominum et vivificantem, 60)«

Odevzdejme se osvobozujícímu působení Ducha a osvojme si úžas Simeona, Nového teologa, který se obrací k třetí božské osobě těmito slovy: »Vidím krásu tvé milosti, obdivuji její zář, její lesk, který se odráží ve mně; vidím, jakým jsem byl, a jakým jsem se stal. Zázrak! Jsem pozorný, jsem plný obdivu sám nad sebou, plný úcty a bázně jako před tebou samým; nevím, co udělat, protože se mě zmocnila bázeň; nevím, kam se mám posadit, k čemu se mám přiblížit, kam složit tyto údy, které náležejí tobě; k jakému účelu, k jakému dílu je mám použít, tyto překvapující božské divy.« (Hymny II, 19-27; srov. Apoštolská postsynodální exhortace »Zasvěcený život«, 20)

Bolletino Vaticano 13. 9. 2000

Růženec – jediný lék a zbraň

Jan Pavel II. ve Fuldě před 20 lety

Když byl Jan Pavel II. při své návštěvě v Německu v listopadu 1980, půl roku před atentátem, ve Fuldě, byla mu položena otázka, proč nebylo dosud zveřejněno 3. fatimské tajemství. Jan Pavel II. tehdy odpověděl:

»Kvůli závažnému obsahu, abychom nepovzbudili komunistickou velmoc k určitému jednání, dali moji předchůdci na Petrově stolci přednost diplomatickému dopisu. Mimo to by každému křesťanu mělo postačit, když ví toto: Když čteme, že oceány zaplaví celé světadíly, že lidé budou z minuty na minutu odvoláni z tohoto světa, a to v milionech, pak by-

chom neměli toužit po zveřejnění tohoto tajemství. Mnozí by se chtěli něco dovědět ze zvědavosti a v touze po senzaci, ale zapomínají, že vědění znamená také odpovědnost. Usilují o to, aby uspokojili svou zvědavost. To je nebezpečné, jestliže se současně nedělá nic proti zlu.« A nakonec papež pozvedl růženec a řekl: »To je lék proti tomuto zlu. Modlete se, modlete se a neptejte se!«

Jaké zlo měl papež na mysli, vysvítá ze zaslíbené modlitby, kterou se modlil po atentátu 25. března 1984: **Od atomové války, od nekontrolovaného sebezničení, od každého druhu války vysvobod' nás!**

Jedno tělo

Zamyšlení nad liturgickými
texty dnešní neděle

Dva budou jedno tělo

Očisti své srdce i svou mysl, aby se otevřely pro přijetí velikých tajemství, která ti nabízí Pán. Chce ti dnes ukázat z Božího pohledu smysl tvé lidské existence. Nic z toho, co prožíváš a co tě dále čeká, neuniká jeho pozornosti. To všechno měl na mysli, když dával počátek tvému bytí. Pros tedy Božího Duha, aby tě naučil smýšlet o tobě samém a o tvém cíli na zemi tak, jak o tobě smýšlí tvůj Stvořitel.

Není dobré, aby byl člověk sám. Od věčnosti počítá Bůh s tím, že tvé srdce potřebuje společnost. Pohléd' na svého praotce v ráji. Stojí tu sám uprostřed stvořeného světa, který právě vyšel z Boží ruky. V celém tom pestrém bohatství panenské přírody nenašel pomocníka, který by se k němu hodil. Všechno, co vidí, může pojmenovat, ale nic z toho neodpovídá na touhu jeho srdce stejnou touhou. Je přece stvořen k obrazu a podobnosti Boha⁽¹⁾, který je ve své podstatě nejhlubším a nejživotnějším věčným společenstvím lásky. Otec a Syn se v Duchu milují tak, že jsou jedno⁽²⁾. U kořene všeho lidského nepokoje a nespokojenosti je jeden pravý důvod: srdce nenachází v sobě opravdový klid, dokud nenajde toho, se kterým ho vzájemná láska spojí tak, že už nejsou dva, ale jeden.

Toto nerozlučné sjednocení dvou je věčný Boží záměr a patří k samé podstatě člověka. Ale k Ježíši dnes přišli učitelé lidu a rádi by slyšeli, aby jim schválil jejich liberální praxi: »Už Mjžíš nám dovolil napsat rozlukový lístek.« Ježíš využije tuto příležitost, aby vrátil věcem původní řád: »Na počátku to tak nebylo⁽³⁾.« A ihned ukazuje, v čem je pravá příčina tohoto nesouladu: Je tomu tak pro tvrdost srdce.

Tvrdost srdce přišla na svět s prvním hříchem, když člověk neprohlédl satanovu lest: zapomněl na Boha a potlačil sám v sobě jeho obraz. Byl jako Bůh tím, že byl s Bohem jedno. Ale sveden nepřitelem, zatoužil být sám sobě jako Bůh⁽⁴⁾. Měl odpovědět svědci: Kdo jsi ty, že mi to namlouváš? Nepotřebuji tvou radu. Nic mě nemůže učinit větším, než jak velký jsem vyšel z Boží ruky. Ale člověku se zachtělo být veliký sám v sobě, a zvolil tak sobectví, kterým ztvrdlo jeho srdce.

Takové srdce, které hledá jen samo sebe, přestává být věrné Bohu, svému Stvořiteli, i jeho obrazu v sobě, a není divu, že je mu zatěžko zůstat jako jedno tělo s člověkem, kte-

rý mu byl Bohem darován jako pomocník. Jak by však mohl to, co Bůh spojil v jedno tělo, znovu rozdělit vyzdorovaný rozlukový lístek?

Právě osobní přítomnost Božího Syna mezi námi nejpádněji dokazuje, že rozlukový lístek není řešení. Není přece větší nevěro- nosti, než s jakou vystoupil člověk proti Bohu, když dal hned na počátku přednost jeho Nepříteli. Ale Bůh na jeho zradu neodpověděl »rozlukovým lístkem«, nýbrž z dobrotivého rozhodnutí Božího za všechny lidi podstoupil smrt.

Pozorně si pročti dnešní slova apoštola Pavla. Dovídáš se tu přesvědčivě, jak daleko šel Bůh, pro něhož a skrze něhož je všechno, aby jeho božský věčný záměr s člověkem nepřišel nazmar, nýbrž aby přivedl mnoho synů ke slávě i navzdory jejich nevěro- sti. Jen uvaž, jak dalekou cestu podstoupil, aby nás očistil od všech nečistot, co všechno dobrovolně vytpěl, aby mohl z našeho nitra odstranit srdce z kamene a dát nám srdce z masa⁽⁵⁾. V tom stavu, v jakém jsme, když jsme jednou propadli hříchu, nemáme jinou možnost, jak obnovovat v sobě porušený řád, než když se zbokonalujeme v utrpení.

Tvůj Pán, ačkoliv je korunován slávou a ctí, ponížil se, aby opět mohl být jedno s námi. Tuto jednotu uvádí dokonce ve skutek tím nejdokonalejším způsobem, když se nám sám dává za pokrm: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm⁽⁶⁾. Ale toto Tělo, kterým tě Ježíš sytí, muselo projít nejdříve výnní kříže. Jeho cesta k obnovení narušené jednoty je cesta nejkrásnějšího děti. A jestliže ON, který přináší posvěcení, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají též původ, ani my nemáme jiné cesty k vytvoření a obnove- ní jednoty, než jeho cestu. Spojení, které ze dvou vytváří jedno tělo, je věčným stvořitel- ským záměrem i darem a zasluhuje, aby bylo uchováno, a je-li třeba, i vykupováno za cenu utrpení, které, přijato v lásce a pro lásku, zbokonalí jak člověka, tak jeho svazek.

Tvrdost srdce provází i těžká slepota. Hřích proti jednotě a slibu věčnosti, jakkoliv zbmácněl i mezi věřícími, nepřestává být zlém, nýbrž znesvěcuje před národy Hospodinovo jméno⁽⁷⁾. Pravdu má náš Pán, když nám říká: Až si vzpomenete na své zlé cesty a neobdr- skutky, budete se sami sobě oškliví pro své nepravosti a ohavnosti. Styďte se za své cesty, dme izraelský!⁽⁸⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Gen 1,27; ⁽²⁾ srov. Jan 10,3; ⁽³⁾ Mt 19,8;

⁽⁴⁾ Gen 3,5; ⁽⁵⁾ Ez 36,25.26; ⁽⁶⁾ Jan 6,56;

⁽⁷⁾ srov. Ez 36,22; ⁽⁸⁾ tamtéž 31n

Liturgická čtení

1. čtení – Gn 2,18-24

Hospodin Bůh řekl: „Není dobré, že člověk je sám. Udělám mu pomocníka, který by se k němu hodil.“

Hospodin Bůh uhnětl z hlíny všechnu divokou zvěř a všechno nebeské ptactvo a přivedl je k člověku, aby viděl, jaké jim dá jméno: takové mělo být jejich jméno, jak by všechny živočichy pojmenoval. A člověk dal jméno všem krotkým zvířatům, nebeskému ptactvu a veškeré divoké zvěři, ale pro člověka se nenašel pomocník, který by se k němu hodil.

Tu Hospodin Bůh seslal na člověka hluboký spánek, a když usnul, vzal jedno z jeho žeber a to místo uzavřel masem. Hospodin Bůh pak ze žebra, které vzal z člověka, vytvořil ženu a přivedl ji k člověku.

Ten zvolal: „To je konečně kost z mých kostí a tělo z mého těla. Bude se nazývat manželkou, neboť z manžela byla vzata.“ Proto muž opustí otce i matku a přidrží se své ženy a budou jeden člověk.

2. čtení – Žid 2,9-11

Bratři! Vidíme, že Ježíš, který byl nakrátko ponížen pod anděly, je korunován slávou a ctí, protože vytrpěl smrt; bylo třeba, aby on – z milosti Boží – za všechny lidi podstoupil smrt.

Bylo jistě vhodné, aby ten, pro něhož a skrze něhož je všechno, přivedl do slávy mnoho synů tím, že utrpením zbokonalí původce jejich spásy. Vždyť ten, kdo posvěcuje, i ti, kteří jsou posvěcováni, mají stejný původ. Proto se neostýchá nazývat je svými bratry.

Evangelium – Mk 9,38-43.47-48

Přišli farizeové a zeptali se Ježíše, smí-li se muž se ženou rozvést. Chtěli ho tím přivést do úzkých.

Odpověděl jim: „Co vám přikázal Mjžíš?“

Řekli: „Mjžíš dovolil vystavit jí rozlukový list a rozvést se.“

Ježíš jim řekl: „Pro tvrdost vašeho srdce vám napsal tento příkaz. Na počátku při stvoření však (Bůh), učinil (lidi) jako muže a ženu. Proto opustí muž otce i matku, připojí se ke své ženě, a ti dva budou jeden

Pokračování na str. 11

Poselství Královny míru

Drahé děti!

Dnes vás zvou, abyste se otevřely modlitbě. Modlitba at' se vám stane radostí. Obnovte modlitbu ve vašich rodinách a vytvářejte modlitební skupiny. Tak zakusíte radost v modlitbě a společenství.

Všichni, kdo se modlí a jsou členy modlitebních skupin, jsou v srdci otevřeni Boží vůli a radostně svědčí o Boží lásce. Já jsem s vámi a všechny vás nosím ve svém Srdci a žehnám vám svým mateřským požehnáním.

Děkují vám, že jste přijali mou výzvu!

Medžugorje 25. 9. 2000

Dopis nemocným - říjen 2000

Drazí nemocní!

Celý měsíc říjen jako by nás chtěl zcela ponořit do modlitby, do hlubšího spojení s Bohem. Nejen - a hlavně - tím, že je to měsíc Panny Marie Růžencové, ale i ostatními svátky, které v tomto měsíci slavíme. Vezměme to třeba od začátku, kdy nás hned 1. října vítá sv. Terezie od Dítěte Ježíše, pro mne vždy Terezička Ježíšková. Brzy nato slavíme svátek sv. Františka z Assisi, Prostáčka Božího, který Pána tak vroucně miloval a tak dlouho mu vyznával a svým životem dokazoval svou lásku, až byl vyznamenán stigmaty. Zdálo by se, že tyto dva svatí nenají kromě své svatosti nic společného. Dělí je od sebe jak staletí, tak i úplně odlišný způsob života, a přece jsou si tolik blízcí. Čím? - Svou pokorou, svou nesmírně vroucí láskou k Pánu a svým úplným odevzdáním. Kéž by nás právě oni provázeli po tento měsíc na naší cestě k Pánu. Bojíte se, že jsou pro nás - ubohé - příliš velcí? Sv. Terezie, učitelka církve, a sv. František, zakladatel jednoty z největších řádů! Nenušíme se ničeho obávat, naopak!

Právě oni plně pochopili svou ubohost a nepatrnost a cele se spoléhali na Boží milost a jí se odevzdali.

Není to snadné, ale poslechněme si, co o tom píše ve své knížce „Člověk před Bohem“ Adrienne von Speyr. Říká tam, že kdo si jako křesťan uvědomuje své hranice, musí se vyrovnat s vlastní omezeností. Oblast našich možností má jistě určité hranice, které nepřekročíme. Ale jako věřící ve společenství svatých rozšiřujeme svou úlohu, která nám byla svěřena, očekáváme více - ne od sebe, ale od milosti a od církve, do které patříme. Ve společenství svatých, v církvi, ukazuje Pán něco z nekonečnosti svého božství a z věčnosti své lásky. V tomto prostoru se můžeme modlit a obětovat místo někoho jiného a za jiné. Cítíme také, že i my jsme nesení modlitbami druhých a uvědomujeme si, s jakou láskou Bůh naše modlitby slyší a na ně odpovídá. Potom už ani my nebudeme mít obavy zcela se Pánu odevzdat.

Moc Vás zdravím.

Sestra Pavla

Milí mariánští přátelé,

jak již víte, pro Jubileum biskupů v nadcházejícím 7. a 8. říjnu bude do Říma dopravena originální socha Matky Boží z Fatimy. Tato slavnost je nejdůležitější mariánskou událostí Svatého roku. S velkou radostí bychom chtěli všechny povzbudit, aby se jí zúčastnili. Ti, kteří nemohou přijít do Říma, jsou srdečně zváni, aby se duchovně spojili se Svatým otcem a všemi biskupy, kteří budou při této slavnosti na náměstí Sv. Petra.

V neděli 8. října Svatý otec spolu se všemi přítomnými biskupy před originální sochou Matky Boží z Fatimy, přivezenou k této příležitosti z Portugalska, zasvěti nové tisíciletí Panně Marii.

Protože tomu Ježíš a Maria chtěli, přivede nás tento papež »Iobtus Tuus« do nového tisíciletí. Tak velice jsme se přece modlili a doufali, aby se to mohlo uskutečnit.

Chceme se 8. října spojit s touto důležitou událostí: shromážděme se doma, ve společenstvích, ve farnostech, ve svatyních, abychom spojení se Svatým otcem obnovili zasvěcení Panně Marii. Přikládám oficiální sdělení generálního komitétu, které bylo zveřejněno spolu s oficiálním programem mimořádné pouti fatimské Madony do Říma. Tento akt byl správně pojmenován: »Mariánská pečeť Svatého roku«.

S Vámi všemi spojený v modlitbě

+Pavel Maria Hnilica, titulární biskup z Rusady

Tiskové sdělení Ústředního výboru Velkého jubilea roku 2000

Mariánská pečeť uprostřed Svatého roku: to je význam mimořádné pouti fatimské Madony do Vatikánu v průběhu Jubilea biskupů od 6. do 8. října. Akt zasvěcení Panně Marii, plánovaný v kalendáři Svatého roku na 8. říjen, dodrží tímto způsobem zvláštní charakter a tvoří současně korunu Velkého jubilea 2000. Panna z Nazareta, jejíž FIAT umožnilo vtělení, vztahuje své mateřské ochranné ruce nad celou církví, která si připomíná Ježíšovo narození a požívá plody vykoupení.

Ctihodná socha Fatimské Panny zůstane v Římě tři dny, od pátku 6. října do neděle 8. října 2000. Další pondělí se vrátí zpět do Portugalska, když ji uctí Svatý otec a poutníci: pro ně všechny nabývá Maria v průběhu Svatého roku význam vzoru, »vzoru pro život« (IMA, 43). Panna Maria našla skutečně v pozornosti věřících své místo, když Svatý otec vyhlásil Jubileum a Marii označil pro církev za »Hvězdu, která bezpečně vede k Ježíši« (IMA, 59). Tímto způsobem získává akt zasvěcení Panně Marii smysl úspěšného dokončení, tak jak v úvodu ke Kalendáři Svatého roku stojí napsáno, že »Kristovo Jubileum je spojeno s Jubileem Matky Boží, Panny Marie«.

Plán návštěvy předpokládá pro návštěvu fatimské Madony její přílet 6. října na letiště Ciampino, odtud povede její cesta - v privátní formě - do kaple papežského bytu ve Vatikáně. V sobotu v den Památky Panny Marie Růžencové bude socha přinesena v průvodu do baziliky sv. Petra, kde ji uctí věřící. Odpoledne přejde na náměstí Sv. Petra, kde se Svatý otec spolu s biskupy přítomnými na svém Jubileu bude modlit sv. růženc. Večer bude socha přenesena ke klauzurním sestřím v klášteře Ecclesia Mater ve Vatikáně.

V neděli ráno 8. října bude Svatý otec slavit s biskupy na náměstí Sv. Petra mši svatou. V přítomnosti Panny Marie Fatimské přednese akt zasvěcení Panně Marii. Tento akt chce vyprosít pro církev, ale i pro celý svět ochranu Matky Boží na počátku třetího tisíciletí. V pondělí ráno se kardinál Sodano rozloučí se sochou na Damašském dvoře. Odtud bude socha dopravena na letiště Fiumicino, aby se vrátila do Portugalska.

Vatikán 12. září 2000

Ta, která ukazuje cestu

Když se před více než 500 lety vydal Kryštof Kolumbus na palubě karavely Santa Maria, aby objevil západní cestu do Indie, byla to jistě velká odvaha a velké dobrodružství.

Když byli týden na cestě, museli přestat bouři a neviděli nic než vodu, vodu a vodní poušť. Po několika týdnech cesty, jak víme, začala být posádka neklidná. Došlo k reptání. Nemohli se dohodnout, jak rozdělit poslední chléb, voda byla na příděl, nedostávalo se už nakládaného masa. Někteří říkali: Musíme změnit kurs. To byly ty nejhorší hádky: hádky o kurs. Musíme jet na sever, tady je moc horko. Jiní říkali: Musíme jet na jih. Na Západ je to příliš daleko.

Většina však chtěla zpět domů. Mysleli jen na jedno: jak zachránit svůj život! Jen Kolumbus trval na svém: Musíme zachovat kurs a najdeme zemi. Celá posádka začala revoltovat a na lodi bylo velmi dusno. Nakonec dostal Kolumbus ultimatum: Ještě tři dny. Neobjeví-li se země, ať už je to Indie, nebo Čína, vrátíme se domů s tím, co máme.

Ráno třetího dne se ozvalo volání: Země na obzoru! Vystoupili na pevninu, o které si mysleli, že je to Indie. Ale objevili nový velký kontinent a objevili i novou dobu.

Jen několik dní, jen o vlásek, a kvůli malomyslným stížnostem mohl být celý objev zmařen.

Církev v dnešní době mi někdy připadá jako loď, která je na cestě, aby objevila ostrov pokladů, a při tom dochází ke sporům mezi posádkou a vedením o tom, jaký má být kurs i jaké kdo obsluhuje nástroje. A z dozoru se ztrácí cíl, poklad, království, kterého má být dosaženo.

Nevypadá to v Církvi tak trochu, jako bychom vedli všechny možné boje a rozeprá, i zcela druhořadé, a ztrácíme z očí

veliký cíl, veliký Boží poklad? A ten, kdo uprostřed všech zmatků chce ještě najít poklad, potřebuje někoho, kdo by mu ukázal cestu, kdo ví, kde je třeba poklad hledat. – A to nám ukazuje Maria.

Především jí byl zjeven tento poklad. Ona poklad našla, našla všechno to, co Bůh přislíbil, v nevýslovné plnosti a dokonalosti. A Bůh nám ji dal za Matku, aby nás k tomuto pokladu přivedla, aby ona, která prošla touto cestou, která tuto cestu zná, ukázala tuto cestu všem, kteří jí důvěřují.

Jaký poklad objevíme v rukou Matky Boží? Především je to zlato pravé a pevné víry, neotřesitelné víry, kterou ona žila. Jen pomysleme na to, v jaké situaci ona našla Boží Slovo! Ona nerozuměla, co se vlastně má stát, ale uvěřila. Ona je korunou pro všechny lidi, kteří uvěřili, protože ačkoliv všemu nerozuměli, věděli, kdo je volá.

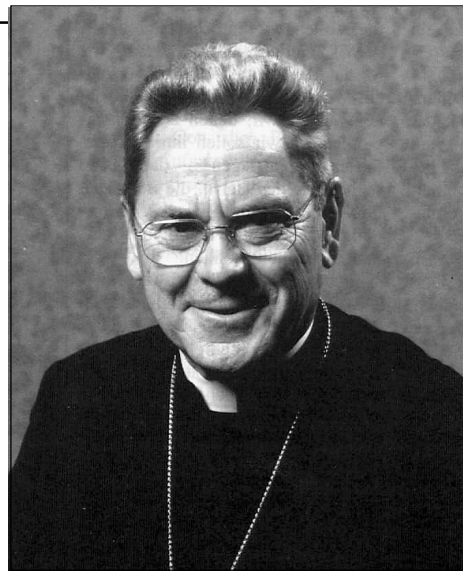
Noe uvěřil, postavil archu, a jeho současníci se mu vysmívali. A jak mohli reagovat Abrahámovi současníci, když se vydal na cestu ze své domoviny, aby poslechl Boží hlas a jako nomád táhl do země, kterou neznal. A po něm všichni, kteří uvěřili v Ježíšovo slovo a pro tuto víru šli na smrt, počínaje apoštoly. Kolik to mučedníků máme v průběhu církevního roku! Bezpočet je těch, kteří šli na smrt pro svou víru, tak pevnou, že se nedala přemoci světem, ani lichotkami, ani hrozbami, ba ani smrtí.

Tuto víru nacházíme, když se dáme vést Matkou Boží, víru, které se tento svět může vysmívat, která se však nenechá odváť větrem moderních názorů, víru, která jakožto Boží dar zůstává neotřesitelná.

Maria nás vede k drahokamům naděje. Ona, jejíž všechna naděje se naplnila, jejíž osud je naší nadějí, naší budoucností. Neboť to, co se stalo s ní, má se podle Božího plánu stát i s námi. Je to naděje na to jediné, v co můžeme doufat. Naděje, kterou vyjadřuje sv. Pavel, když říká: *Mám za to, že utrpení dnešního času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se má zjevit na nás. Je to sláva, o které platí, že co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepřemyslel, to Bůh připravil těm, kteří jej milují.*

Tím jsme se dostali k samotnému pokladu: k Boží lásce.

Maria nás vede k pramenům velké Boží lásky k nám. Už naše vlastní existence je důkazem Boží lásky. Nebyl bych tu, kdyby mě Bůh od počátku nechtěl. Chtěl mě a povolal mě k bytí. Od počátku mě miloval

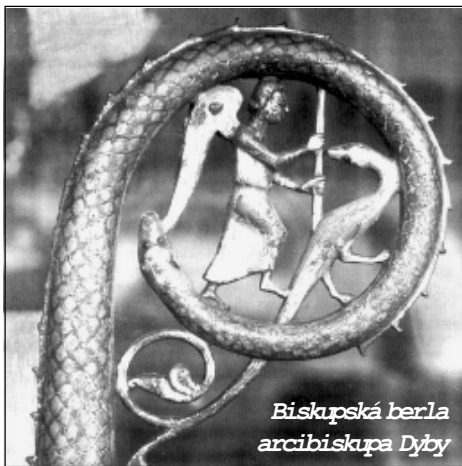
Tuto homilii pronesl arcibiskup Johannes Dyba na Ietní akademii 1998 v Diesseru. Arcibiskup Dyba zemřel náhle 23. července 2000 ve své rezidenci ve Fuldě. Platila o něm v plné míře slova II. vatikánského koncilu: Biskupové »bděle odvracejí bludy, které chroňují jejich stáde« (IG 25).

a čeká na moje ANO k této lásce. Svou přítomností chce tuto lásku do mne vlít skrze své svátosti. Boží láska má proudit do našich srdcí. A kdo objevil Boží lásku, ten opět může se sv. Pavlem zvolat: *Všchno ostatní mám za ztrátu, ano, za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen. Tento poklad musíme objevovat.*

Objevíme ho, když se svěříme Marii, Matce Boží. Když jej objevíme – a když jsme jej objevili, musíme jej přirozeně nést dále – pak jsme učedníky Pána, kteří mohou své době a své zemi darovat přemíru víry, naděje a lásky.

Abychom se vrátili ještě jednou k počátečnímu obrazu křesťanské námořní plavby: V Boží »amádě« pluje také naše »karavela« a my jsme její mužstvo. Musíme se postarat o to, aby naše loď nesledovala jakýkoliv bludný kurs a netočila se jenom sama kolem sebe, nýbrž musíme plout za naší vlajkovou lodí, která se jmenuje Santa Maria, jako u Kolumba. Jestliže plujeme za touto vlajkovou lodí, máme pevnou jistotu, že držíme správný kurs, který i v těchto bouřích naší doby směřuje přímo k nebeskému přístavu.

K tomu ještě jedno mé osobní vyznání: Tak jsem miloval námořní plavbu, že jsem se třikrát ve svém životě plavil jako námořní duchovní a proplul jsem Atlantik, Pacifik a Čínské moře, choďte-li, a mohu vám říci jen tolik, že není nic krásnějšího, než plout bouřnými časy, když přístav blaženosti je tak blízko, jako je přístav náš.

Byl Ježíš tolerantní?

Kdykoliv se na stránkách našeho týdeníku objeví věcná kritika nějakého nežádoucího jevu, ozve se někdo, kdo nás obviňuje z nedostatku tolerance. Za netolerantní kritiku se pokládá nezřídka i jasná formulace pravdy, kterou někdo pokládá za promlčenou. To se nestává pouze nám. Stačí se podívat, s jakým ohlasem se setkalo uveřejnění prohlášení *Dominus Iesus* nejen mimo Církev, ale i v jejím středu.

Je opravdu třeba pomlčet o obecně platné pravdě jen proto, že její vyslovení někdo pocítuje nepřijemně? Je projevem nesnášenlivosti, jestliže někdo otevřeně vysloví nesouhlas s nepravdou a na svém stanovisku odůvodněně trvá?

Ponušuje se v takovém případě požadavek tolerance?

Slovo *tolerance* pochází od latinského slova *tolerantia*, které znamená *trpělivost, snášenlivost*.

Tolerantní je tedy ten, kdo je schopen mít s někým nebo něčím trpělivost, kdo je ochoten snášet někoho nebo něco i přes to, že nesouhlasí s jeho myšlením a postoji. Bez trpělivosti a snášenlivosti by byl lidský život značně obtížný, ne-li nemožný. Ale je možno vznést kategorický požadavek, že je naší povinností mít neomezenou trpělivost a snášet všechny a všechno?

Jak tomu bylo u našeho Pána a Mistra? Byl Ježíš jen tolerantní, nebo také někdy nekompromisní?

Podle evangelií najdeme v Ježíšově jednání situace, které můžeme označit za skutečné příklady tolerance, ale stejně tak zde najdeme příklady, které by dnes mohl někdo charakterizovat jako přímo nekompromisní nesnášenlivost.

Když povolal mezi své apoštoly Matouše, uspořádal obřadní celník velkou hostinu, které se účastnili *celníci a hříš-*

níci, a to vyvolalo pohoršení u farizeů. Ježíš jim však vysvětlil důvod své tolerance: *»Nepotřebují zdraví lékaře, ale nemocní. Jděte a naučte se, co znamená: „Milosrdenství chci a ne oběti.“ Nepřišel jsem volat spravedlivé, ale hříšníky.«* (Mt 9, 12-13)

Ježíšova trpělivost s hříšníky tedy v žádném případě není výrazem snášenlivosti s jejich hříšným životem a dosavadními postoji. Přichází k nim jako k **nemocným hříchem**, tedy k lidem, kteří nutně potřebují uzdravení. K jejich »nemocí« je Pán tedy nesmířitelný. Dovídáme se o tom jasně na jiném místě: *Svádí-li tě tvá ruka, usekni ji a hod' ob ohně. Svádí-li tě tvé oko, vyloupni je a hod' ob ohně* (Mk 9, 43n).

Zcela nekompromisně znějí jeho slova: *Spíše pamínou nebe a země, než by padla jedna čárka ze Zákona* (Lk 16, 17).

Způsob, jakým Ježíš vystupoval proti farizeům a zákoníkům, nám na druhé straně dokládá, že uměl být v případě potřeby také zcela nekompromisní i k některým lidem. Tam pak odpovídá i jeho zřetelně odsuzující slovník. Nazvat např. někoho *pokrytcem* nebo *obíleným hrobem* jistě nezní nijak lichotivě jako projev tolerance. Pán prohlašuje veřejně a nepokrytě: *Podle jejich příkladu se neřičte*.

Proč s nimi nejedná ohleduplně jako s jinými hříšníky? Nejsou snad i oni *nemocní, kteří potřebují lékaře*?

»Nemocní« jistě jsou, ale nebezpečí jejich nemoci je v tom, že oni **Lékaře odmítají**, a co je horšího, svým způsobem života a jednání **ohrožují druhé**. Jedná se tu o **pohoršení** v pravém slova smyslu. A to Ježíš odmítá zcela nekompromisně: *Běda světu pro pohoršení!* Farizeové a zákoníci museli být veřejně odsouzeni, protože veřejně zneužívali svého postave-

ní a své autority a tak působili povážlivě pohoršení.

Pohoršením se tu nemyslí ono odsuzující rozhorlení, s jakým farizeové odsuzují Ježíše, že uzdravil v sobotu ochmu-tého. Pohoršením se tu rozumí situace, kdy je někdo slovem nebo příkladem **naváděn ke zlému**, kdy se na základě špatného vlivu **zhoršuje** rozlišovací schopnost jeho svědomí a následně pak může být tím snáze obtíženo vinou.

Opravdové pohoršení nastane tehdy, když někdo špatně smýšlí nebo špatně jedná s odvoláním na to, co u jiného bližního slyšel nebo viděl. **Pohoršení** je každé přímé, ale i každé nepřímé navedení k omylu nebo hříchu. Pohoršením je pak také každá forma projevu nebo chování, která může druhého **utvrzovat** v hříchu. Pohoršením může být i mlčení, které si někdo může vykládat jako souhlas s omylem či hříchem.

Musím být velmi opatrný v tom, zda tím, jak veřejně vyslovuji své názory a pochybnosti nebo jak se chovám, nezavdávám příčinu, že někdo hledající a tápající použije mé slovo a můj příklad nebo i mé mlčení k tomu, aby se **utvrdil ve svém omylu**. Už jako děti, když jsme byli káráni za nesprávné počínání, používali jsme na své ospravedlnění poukaz: *»On také...«* Chybující se cítí méně provinilý, jestliže vidí kolem sebe více těch, kteří chybují podobně jako on, nebo jestliže odpovědná autorita proti jeho počínání nic nenamítá... Vrcholným stavem pohoršení je pak situace, kdy se většina přímo »dohodne«, že určitou formu nepravdy, nespravedlnosti nebo přímo hříšného jednání bude považovat za přípustnou. V takovém případě »jít s proudem« znamená nebezpečně podporovat a umocňovat všeobecné pohoršení.

Tolerance přiznává právo na omyl a bloudění, ale přitom

nesmí v žádném případě snílivě připouštět to, co je nesprávné a hříšné, jako by o nic nešlo. Tolerance znamená, že přijímáme bloudící a hřešící, ale přijímáme je způsobem, ze kterého mohou zřetelně poznávat, že je přijímáme právě proto, aby začali rozeznávat svůj omyl a hřích a zatažili po pravdě a svatosti. Tolerancí nelze v žádném případě označit takové, třeba laskavé chování, které by bloudícího a hřešícího ve skutečnosti utvrzovalo v jeho omylu a hříchu.

Tolerance vychází z principu rovnoprávnosti a stejné důstojnosti všech lidí, nikoliv z rovnoprávnosti pravdy a bludu, ctnosti a hříchu. Má svůj základ nikoliv v indiferentismu a relativismu, ale v lásce. Nemohu prokázat větší lásku bloudícímu a hřešícímu, než když přispěji k tomu, aby poznal svůj omyl a hřích a oprostil se od něho. (Srov. Jak 5, 19)

Totéž platí i v oblasti tzv. náboženské snášenlivosti.

Neexistuje rovnoprávnost všech náboženství v tom smyslu, jako by všechna náboženství byla Bohem stejně chtěnou cestou ke spáse. To by bylo nejvyšší znevážení Božího Syna, kdybychom se domnívali, že se vtělil a přišel na svět jen proto, aby ke všem možným náboženstvím přiřadil jen jedno další učení, které nemá o nic větší závažnost a platnost, než ona.

Cesta Izraele byla Bohem zjevená a Bohem chtěná cesta do té doby, než poslal svého Syna, aby zjevil světu plnost Boží vůle a plnost prostředků ke spáse. Cesta, kterou vytyčil Mohamed, nebyla nikdy Bohem chtěnou cestou. Cesta, kterou kterékoliv náboženství vyznačuje k Bohu bez Ježíše Krista vtěleného, ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, není cestou, kterou chce Bůh. Kdyby všechny tyto cesty byly rovnocenné, mohli bychom je libovolně střídát a zaněňovat podle

svého zalíbení a chuti. To, že katolický křesťan se nemůže stát ani ortodoxním židem, ani muslimem nebo protestantem, není projev nesnášenlivosti, ale věrnosti Bohu a jeho zjevené pravdě a cestě.

Ti, kteří jdou po cestách »mimo Krista«, nezasluhují odmítnutí či odsouzení, ale je třeba je *přijímat a jít s nimi* jako s nemocnými, kteří potřebují lékaře a které přišel Boží Syn *povolat*.

Za nesnášenlivé nelze označit ty, kteří, ačkoliv jsou třeba malou menšinou, trvají na tom, co *přijali od Pána*. Nesnášenlivě jedná spíše mylně smýšlející většina, která nechce vedle sebe trpět znepokojující hlas pravdy nebo příklad jiného chování a vystavuje odlišující se menšinu všemožnému nátlaku, aby se ztotožnila s většinou.

Takový nátlak nabývá v průběhu dějin různých forem.

Po období otevřeného popírání a potírání věčně platných pravd, které od dob osvětenství přicházelo v nejnřůznějších podobách zvenčí, nastalo období, kdy se vsadilo spíše na rozvrat zevnitř: *Noví učitelé pravdy víry* nepopírají otevřeně, ale místo toho přicházejí s novými myšlenkovými konstrukcemi, které *lahodí lidským uším*. Jejich učení se tváří velmi vstřícně, jako by staré pravdy odívalo jen do nového, dnešnímu člověku přiměřenějšího roucha. »Katechismové poučky« je třeba podle nich vyjádřit způsobem hodným svobodně smýšlejícího člověka, který vyspěl a dozrál a nepotřebuje, aby byl o všem poučován.

Tyto nové formulace jsou ovšem důmyslně konstruovány tak, aby se vyhnuly jednoznačnosti a připouštěly nakonec i třeba zcela protichůdný význam... Výsledkem je, že ten, kdo se drží původní pravdy, v nich nemusí na první pohled rozeznat něco, co odporuje jeho přesvědčení, ale současně ten, kdo by chtěl raději slyšet

zpochybnění staré pravdy, může je v těchto nových interpretacích spolehlivě najít.

Uvedme příklad takové formulace: »I v době, kdy se v demokratické společnosti stala samozřejmostí pluralita názorů, činí si církev nárok na to, být hlasatelkou pravdy.« Církev si samozřejmě nemůže činit nárok být výlučnou hlasatelkou pravdy např. v oblasti přírodních zákonů, ale je a zůstane hlasatelkou té pravdy, která jí byla jejím Zakladatelem svěřena k hlásání.

Postupem doby zobecní názor, jako by původní autentická pravda byla promlčena nebo tichou cestou zlikvidována a platilo pouze: »V době, kdy se v demokratické společnosti stala samozřejmostí pluralita názorů, církev si nemůže činit nárok být hlasatelkou pravdy jako takové, tedy např. ani v mravní oblasti.« Jestliže pak církev vysloví nekompromisní požadavek úcty k lidskému životu od jeho přirozeného počátku až do přirozeného konce, charakterizují to její odpůrci jako neoprávněný zásah do oblasti lidské svobody. Na církev se shne kritika, jako by chtěla vrátit společnost do období, které vyspělé lidstvo dávno překonalo.

Podobným způsobem se vytváří mínění o řadě dalších »nežádoucích« pravd. Řekne se například: »Svou touhu po někom, kdo může lidi zachránit, vyjádřilo lidstvo v různých legendách a mýtech. V bibli je to vyjádřeno vyprávěním příběhu Ježíše Krista...« Neříká se tu výslovně, že evangelia jsou legenda, ale také nic nebrání tomu pokládat je skutečně za pouhé legendy. A takovými oklikami se navozuje přesvědčení, že křesťanství je pouze jednou z obnův různých náboženství, církev je jen jednou z mnoha církví, že její učení je jednou z možných cest, jak nalézat Boha, že Ježíš Kristus je jen jedním z mnoha osvěcenců

lidí, kteří odpovídají na touhu člověka po absolutnu, že Písmo a především evangelia jsou jedním ze způsobů, jak formulovat náboženské mýty a legendy atd., atd.

Když se pak »odváží« Kongregace pro nauku víry připomenout zcela jednoznačně obsah a smysl a trvalou platnost původních pravd, vyvolá to údiv, ne-li pohoršení, jak si může něco takového (ještě vůbec) dovolit, když obecné mínění již smýšlí zcela jinak. Každý, kdo se drží zásady *Vaše řeč buď ano, ano, ne, ne*, může naopak s potěšením konstatovat, že jeho přesvědčení ani nezastaralo, ani nezaspalo dobu, že to, čemu se v mládí naučil a poznal, neztratilo pranic ze své původní platnosti.

Odkud se rodí taková nedorozumění? Z nesprávně interpretovaného požadavku otevřenosti vůči světu. Souvisí to s ignorováním podstatného rozdílu mezi sekulární společností a církví. To, co se stalo samozřejmým v občanské společnosti, nelze analogicky přenášet i do církevní oblasti. Církev a občanská společnost mohou mít totožné členy, nikoliv však totožné poslání, strukturu, zákony a prostředky. Každá z nich existuje a působí ve zcela odlišném řádu, které se ovšem stykají na půdě všeobecně platného přirozeného mravního zákona.

Občanská společnost, která je složena z lidí různého postavení, různých světových názorů, musí všechny tyto názory respektovat a pro všechny z nich stejně plnit své sekulární poslání. Jejím posláním přitom nikdy nebude, aby všechny své členy »sjednotila v jedné víře«. V tomto směru musí respektovat pluralitu vyznání, která jsou pro ni svým způsobem rovnocenná (samozřejmě pokud, pokud to či ono náboženství neohrožuje svou ideologií a praxí obecný řád a blaho členů společnosti).

Posláním Církve naopak je a zůstane povinnost *hlásat evangelium všemu stvoření*. To samozřejmě v žádném případě neznamená, že vedle sebe nenesne nikoho, kdo nesdílí její přesvědčení, ale také to neznamená, že jí v rámci tolerance a plurality není dovoleno vyslovovat svou jedinečnou pravdu, oslovovat i lidi jiného vyznání a hlásat jim (pochopitelně bez jakékoliv ingerence mocenských prostředků) plnost pravdy, kterou přijala od Pána. Posláním Církve není upevňovat pluralitu, nýbrž pouze respektovat ji až do doby, dokud pod vedením Ducha svatého nebude dosaženo zaslíbeného stavu, že bude *jeden ovčinec a jeden Pastýř*.

I vůči sekulární společnosti musí však církev projevit jasně a zřetelně své nesouhlasné stanovisko v těch případech, kdy zákonodárství a praxe společnosti jsou v rozporu s přirozeným zákonem, o kterém církev plným právem tvrdí, že je závazný pro všechny lidi.

V těchto případech nejde o projevy netolerance a nerespektování plurality, nýbrž o obecnou mravní povinnost hájit lidskou osobnost a její důstojnost, a to i za cenu, že se tím dostává do konfliktů a že se tím třeba i zhorší její postavení. To platí např. v plné míře, pokud jde o ochranu lidského života od jeho přirozeného počátku až do jeho přirozeného konce, nebo pokud jde o lidskou důstojnost ohrožovanou nespravedlivým ekonomickým řádem. Vůči nenapravitelným zastáncům všeho, co uráží Boha a ubližuje člověku, musí být církev stejně nekompromisní, jako byl Pán vůči falešným učitelům, na jejichž adresu vyslovil osmeré *Běda vám*. Stejně tak je povinností Církve včas připomenout a zdůraznit ty pravdy, které začnou být považovány za přehlíženy nebo přerukovány.

Lubomír Štula

I dnes se platí krví – XIV.

Marietta si už na zkoušku oblékla bílé řaty a krajkový závoj, pak si dala od matky připnout náušnice a zavěsít náhrdelník.

„A teď se běž podívat na sebe do zrcadla,“ usmívala se paní Assunta.

Celá zaražená stála Marietta před zrcadlem a v očích jí stál jen údiv, který jí bral každé slovo. Nic jiného nebyla v té chvíli schopna říct než: „Ta nádhěra, můj Bože, to je nádhěrné! Pro mne příliš pěkné!“

„A přece ne dost krásné pro Špasitele. Vždyť kvůli němu si to všechno oblékáš,“ vysvětlovala jí matka. Najednou se prudce změnil ryby dívčí tváře. Marietta zbledla a s vytřeštěnými očima hleděla do lesklé plochy. Pak křečovitě uchopila korálový náhrdelník a ruka se jí začala neobvykle třást.

„Co je s tebou, mé dítě, co je ti?“ ptala se matka znepokojeně. Marietta si pak přetřela rukou čelo, a když se jí začala vracet barva do tváři, pokusila se o úsměv:

„Jsem já to ale bázlivá holka. Měla jsem jednu chvíli pocit, že ty korály jsou živé kůpěje krve.“

„Copak sníš s otevřenými očima?“ řertovala sice matka, ale pak ještě dlouho musela myslet na ta divná slova.

Konečně i Angelo měl všechno, co potřeboval pro ten slavný den. Byl strašně hrdý na to, že si na řaty a boty sám našetřil. Jen svíčka byla darem od mlynáře pro pilného mládka.

Vše bylo připraveno pro svatební den duší. Nettunský pan farář vyzkoušel prvokomunikanta a zjistil ke své radosti, že jsou všichni dobře připraveni.

Téhož dne vyhledala Assunta Goretta pana faráře v jeho bytě a říkala mu:

„Pane farář, vy jste sice připustil mé děti k prvnímu svatému přijímání, ale přece je mi těžko, když pomyslím, že jsem

snad v jejich přípravě něco zanedbala. Dobrou vůli mají oba, ale u nás je to totiž tak: já mám tolik práce ve chlévě a na poli od té doby, co mi dobrý Bůh vzal mého muže, že se nemohu věnovat dětem tolik jako ostatní matky. Zvláště Angelo nemohl navštěvovat všechny hodiny přípravy, protože nás honila práce na poli. Nerada bych, aby se něco důležitého přeřlo jen tak.“

„Milá paní,“ odpovídal jí kréz, „já vaše děti znám. S klidným svědomím jim můžeme dovolit, aby přijali Špasitele, oba dva. Vy pak je svěřte ochraň Matky Boží a důvěřujte. Ona se bude starat víc, než můžeme my lidé.“

Klid a útěcha převládaly v duši paní Assunty, když odcházela.

BOŽÍ TĚLO

Zvonení desítky zvonů se neslo od věže k věži nad střechami přístavního města Nettuna, táhlo ověněnými ulicemi města až na modravé moře a zdravilo rybářské bárky ozdobené květinami a girlandami vlajek a všem zvěřovalo, že slavný svátek Božího těla je tu.

Žaluzie, dvěře i okna se začaly otvírat a sváteční rozednění táhlo lidi ulicemi ke svatyni Matky všech milostí Panny Marie. Čekali však nejprve na průvod prvokomunikantů. Každou chvíli měl přijít k mariánské svatyni od sv. Michaela archanděla.

Vypadalo to, jako by tento den nějak zázračně proměnil všechny ty uspěchané obyvatele tohoto města. To už nebyli hokynáři, prodavači kařtanů, rybáři, třhovkyňe, přístavní dělníci, nýbrž děti svatých církve, jejíž svátek byl také jejich svátkem. Proto odložili břímě všedního dne a oblékli se do pestrých krojů a také jejich tváře zářily nějak slavnostněji v paprscích jarního slunce.

Radostné pozdravy létaly z domu do domu, od dveří ke dveřím. Pestré koberece a prapory visely ze všech oken, v nichž byly postaveny mezi květinami a svíčkami sošky svatých. Tak vyznávali obyvatelé veřejně svou víru a zároveň chtěli pozdravit Špasitele, který měl brzo projít jejich ulicemi ve slavném průvodu.

Ach ano, nebydleli v tom přímořském městě samí svatí. Tak jako všude je více hříšníků než spravedlivých, i v Nettunu bývalo pod horkými střechami hodně lidské ubohosti. Dnes jako by všichni viděli své duše v pravém světle. U mnohých nechyběla opravdu vroucí lítost, když nyní jejich ruka stavěla víc do světla sádrouvou Madonu nebo svatého Aloise z pálené hlíny. Konečně, hluboko ve vědomí všech žilo, že člověk byl vykopen a že před tímto Zachránce světa za chvíli skloní kolena plni lítosti a pokory, a jako odpustil lotrovi na kříži, tak že se smiluje i nad veřkerou lidskou slabostí. Ne, dobrou vůli by nettunským nemohl nikdo upírat.

Ach, vždyť také v životě každého z nich byly doby, kdy bylo všechno jasné a bez poskvmy. Uplynulo už hodně let, ale přece nevymizela z paměti vzpomínka, kdy každý z nich kráčel k prvnímu svatému přijímání ulicemi Nettuna, vítán stříbrnými údery zvonů, chválen a obdivován hustým řpalírem přihlížeřících občanů. Ach ano, dnes cítí, že tenkrát byli šťastni, protože si byli jisti láskou toho, který přišel do jejich srdcí.

„Proč to tak nezůstalo?“ pozvdechla si hostinská od Svaté

ho Antonína. Ano, hospoda sice má svaté jméno ale co se často odehrává uvnitř, to není pro oči poustevníka. No, co se dá dělat? Třeba aspoň trochu slávy a nevinnosti tohoto dne padne i do duše hostinské od Svatého Antonína. Prosila o to svého anděla strážného, který měl dost příčin být s ní často nespokojený a jehož soška musela rok stát v koutě řenkovny. Dnes byla postavena do výklenku nad dveřmi mezi palmami a svíčkami.

Už jsou tu! Zazněla fanfára a všem v ulici se zrychlil tep. Trubky vyhrávaly velebný latinský chorál a nettunští kostelní zpěváci jej zpívali svými jasnými hlasy. Pak došli až sem. Ministranti s křížem, koruhvemi a fakulemi, téměř nekonečná řada, pak děvčata v bílém, která sypala na cestu ze svých kořičků celý koberec květů, pak zase ministranti, dnes nějak obzvláště zbožní; jen pokradmo pokukovali po vši té nádhěře, která dokázala dnes skrýt všechnu chudobu. Pak následovaly řeholní sestry, s rukama sepjatými pod dlouhými řkapulíři. Ty nepokukovaly kolem sebe jako zvědaví ministranti, ale ti to zato dělali tak mistrovsky, že to téměř nikdo neřpozoroval. A za nimi zase zástup ověněných andělků, kterým jen chyběla křídla, jak si řeptali mzozi; ti nesli různé symboly.

Když se vynořil dvojřtup prvokomunikantů, zesílil řepot v zástupu. Vpředu kráčeli v celé své klukovské důstojnosti čemě oděni chlapci s bílými stuhami na rukávech a větřšinu své pozomosti věnovali zdobeným svíčkám. V poslední dvojřici kráčel Angelo, který nezapřel svým krokem sedláka. K tomu ho ještě na několika místech tlačily ty nové boty. Vnímal to jen tak napůl, protože jeho touha se upínala k setkání s tím, který se měl u něho brzo ubytovat.

Pokračování přířtě

Prozřetelnostní souhra událostí

25. června 2000 se konalo ve Spojených státech amerických v Pittsburghu (Pensylvánie) slavnostní zasedání *United Religions Initiative* (Iniciativa spojených náboženství – dále URI). Toto hnutí vzniklo v r. 1997 po delších přípravách. Už v r. 1996 zval biskup episkopální církve William Swing ze San Franciska kuriálního kardinála Francise Arinze, aby zapojil do URI katolickou církev. Vatikánský mluvčí se odmítavě k URI vyjádřil v polovině r. 1999 a označil tento „náboženský synkretismus“ za teologický myl. A papež Jan Pavel II. řekl 28. 1. 2000 ve svém projevu pro členy Kongregace pro nauku víry: „Je velkou chybou se domnívat, že katolická církev nabízí cestu k záchraně jen jako jednu z mnohých rovnocenných možností jiných náboženství, která se v tomto ohledu považují za rovná.“

K zakladatelům hnutí patří kromě zmíněného biskupa Swinga Michail Gorbačov, generální tajemník Spojených národů Kofi Annan, jihoafrický arcibiskup Desmond Tutu, bývalý představitel OSN Robert Miller, suspendovaný teolog Hans Küng, Teosofická nadace Rudolfa Steinera, v New Yorku sídlící „Lucis Trust“ (původně Lucifers Trust), jehož učení pochází od známé satanistky Alice Baileyové atd.

Slavnostní ceremoniál zahájil David Charles v přítomnosti náboženských vůdců ze 40 zemí v aule Carnegie-Melo-University kabaretním požehnáním a okuřováním kadidlem. Na programu bylo mj. vyhlášení „*One World Religion*“ (Jedno světové náboženství), příprava Charty Nového věku a Desatera

Nového věku, které měly být slavnostně podepsány zástupci všech světových náboženství na dalším velkém shromáždění – *Millenium World Peace Summit*, který začal 28. srpna 2000 v sídle OSN.

„*One World Religion*“ je realizací myšlenky lóží vysokého stupně. Podle zprávy KNA z 27. 7. je setkání financováno Spojenými národy i soukromými organizacemi. URI je činná v 58 zemích všech kontinentů a v 33 státech USA. Opírá se o velkou síť organizací, o banky a koncemy. Tyto organizace obětují milióny dolarů pro „*One World Religion*.“ Patří mezi ně např. nadace – Soros, Copen-Family, Christof Columbus, Surdna-Fond, Goldman-Fond a dalších 40 organizací. URI požádalo OSN o uznání jako nevládní organizace (NGO) a po uznání ji bude podporovat finančně i OSN. (Jak jsme sledovali v tisku před časem, většina těchto NGO rozvíjela světovou kampaň za vyloučení Vatikánu z OSN, mj. protože církev odsuzuje potrat.)

Je pozoruhodné, že „*One World Religion*“ má početné přívržence v katolické církvi: mj. jsou to kardinál Paulo Evaristo Arus, někdejší biskup ze Sao Paula (Brazílie), arcibiskup Anthony Pantin z Trinidadu, světící biskup Thomas Gumbleton z Detroitu, P. John Io Schiavo SJ, P. Gerhard O'Rourke, ekumenický ředitel arcidiecéze San Francisco, sestra Joa Kirbyová z „Chrámů porozumění“, teolog Paul Knitter, profesor na Xavier-universitě, Leopold Swidler, profesor Emple-university, a hlavně bývalý profesor tibetenské univerzity Hans Küng, který vypracoval pro toto hnutí

koncept nového „Světového etosu“.

Prvním ohlášeným cílem URI je celosvětový zákaz evangelizace a misijní činnosti. Vysvětliť to biskup William Swing, který dokonce zavrhl křesťanskou misijní činnost, protože je dílem „fundamentalistů“. Paul Chafee, člen představenstva URI, vyhlásil už v r. 1997: „V tomto malém světě si nemůžeme dovolit fundamentalisty.“

Do představenstva však patří i zástupci islámu, který je zodpovědný v jižním Súdánu za smrt 2,5 milionu lidí jiného náboženství a jiné rasy. Zločiny islámských fundamentalistů ale ospravedlnil viceprezident URI William Franklin takto: „V severním Súdánu byla vláda jistým způsobem přinucena historickým pučem, téměř proti své vůli, přijmout silnou muslimskou identitu, i když by sama byla ráda působila tolerantněji.“ (Kdyby se tato věta „našila“ na Adolfa Hitlera, vypukla by bouře odporu.) William Franklin charakterizoval toto protikatolické hnutí takto: „URI bylo založeno, aby se shromáždili lidé ze všech náboženství světa, aby vytvořili jeden svět, ve kterém už nikdo nemusí zemřít skrze Boha nebo pro Boha.“

Millenium World Peace Summit, na kterém se mělo prezentovat Desatera Nového věku, byl zahájen 28. srpna pompézním bubnováním a dramatickým vzýváním božstev a duchů, zřejmě všech, jejichž pozenští zástupcové seděli v sále i za předsednickým stolem.

Chartu Nového věku přednesl dr. Steven Rockefeller (z bankéřského klanu, který údajně patří mezi ilumináty). Chartu měli podepisovat zástupcové všech 15 světových náboženství. Muslimům však začalo vadit, že křesťané a židé mají větší zastoupení. Další si stěžovali, že mají málo prostoru pro své vystoupení, ukázaly se organi-

zační nedostatky a horečnatý průběh summitu. Došlo to tak daleko, že Charta Nového věku nakonec nebyla podepsána, nedošlo k žádné dohodě a summit byl místo v OSN dokončen v místním hotelu. Závěrem *Millenia World Peace Summitu* se potom všichni – po tomto drahém výletu do New Yorku – rozešli do svých domovů. Maitreyova globalizační strategie utpěla tihlinu.

Prohlášení Kongregace pro nauku víry – i když nebylo přímou reakcí na shromáždění, o kterých jsme psali – bylo prozřetelnostním zásahem do plánů Božího Protivníka a všem, kteří mají dobrou vůli, posvětilo na cestu.

Intelligenti pauca (moudrému napověz), říká staré přísloví.

Anton Selecký napsal: „V jedné linii můžeme vidět horečnatý sprint«proticírkevních sil, které se snaží nenápadným způsobem sevřít svět do svých nastražených sítí. Na druhé straně – navzdory problémům ve vlastních řadách – je tu uváželný postup Svatého otce, papeže Jana Pavla II., který se spoléhá na působení Božího milosrdenství a na očekávané vítězství Neposkvrněného Srdce Panny Marie.“

Není nějakou shodou okolností, že právě v tomto čase svatořečil a blahořečil tolik kandidátů svatosti, zvláště Faustynu Kowalskou, děti Františka a Hyacintu z Fatimy, ustanovil svátek Božího milosrdenství podle přání Spasitele ve zjevení sestře Faustyně a na Jubileu biskupů ve dnech 7. a 8. října obnovuje celosvětové zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie.

Konec roku 2000 se rapidně blíží.

Jak vstoupíme do třetího tisíciletí? Boj mezi Ženou očnou sluncem a jejím Protivníkem se stupňuje. Nespěně tedy ani my.“

S použitím zahraničních materiálů připravil –jv–

Jako Kristus vykonal dílo vykoupení v chudbě a v pronásledování, tak je i církev povolána vycít se toutéž cestou, aby lidem zprostředkovala plody spásy... Církev při svém putování prochází mezi pronásledováními ze strany světa a útěchami od Boha a hlásá kříž Páně a jeho smrt, dokud on nepříjde... (IG 8)

Význam víry v Nejsvětější Trojici pro budoucnost lidstva (2)

VÝZVA DOBY

a) Žijeme v postmoderně

Pojem »postmoderna« se zabydlel jako označení pro pokřesťanský, postmoderní, postsvětenský duchovní svět. »Postmoderna« označuje komplexní fenomén příklonu k mýtu, k iracionálnímu, k náboženskosti. Odklon od suchopárné moderny a rozkvet nové religiozity nás křesťany překvapil, především překvapil teologii. Někdy mám pocit, že akademická teologie to ještě nevzala doopravdy vážně a stále ještě bojuje drngujotky proti schémátům moderny, která mezitím odplynula, a na jejím místě se objevil celý trh náboženských nabídek: především východní a novognostické myšlení, sekty se západními ideologiemi o nás přímo soutěží. Spiritismus a okultismus se staly salónními náměty k rozborům; věrejší ateistický kolega z dob studií je pojednou horlivým učedníkem jakéhosi božsky znovutěleného guru. Nejen ve specializovaných knihkupectvích, která byla kdysi katolická, stojí v haldě kniha nějakého Paula Coelho, nebo jiných protagonistů New Age.

Zůstaříme u onoho úspěšného brazilského autora Coelho, který dosud prodal 21 milionů výtisků ve 100 různých řečech. Jeho bestseller »Alchymista« (prezident Clinton se dal vyfotografovat s touto knihou v ruce) vypráví příběh jednoho andaluského kdysi křesťanského pastýře. Pod vedením mocí, sil, snů a zjevení usiluje o spojení se »světovou duší«, aby aktivizoval síly své individuality a nakonec dosáhl seberealizace v životním štěstí. Hlavním obsahem je setkání s božským, hledání posledních věcí – aby si vše nakonec osvojil, gnosticky všechno nahlíží atd. Je to jeden příklad z tisíců, který je

charakteristický pro nástup postmoderny: rozhodující je totiž obrovská nenasycenost v předkládání otázek o Bohu. Témata jako Bůh, náboženský mravní smysl, kult, která byla pro osvíceného Evropana moderny (najde se ještě nějaký?) zahanbující, potlačovaná, umlčovaná oblast tabu soukromé sféry, tlačí se v postmoderně do popředí. Moderní stud v oblasti náboženství je vytlačena postmoderní bezostyšností a dychtivostí po téměř náboženském obsahu.

Bohužel jsme v Církvi ve fatální situaci, že směr určuje stále ještě moderna 60. let. Široké církevní kruhy, přinejmenším akademická teologie, jsou ještě zaměřeny na modernu; životní příznaky návratu víry jsou sice opět silné (mám na mysli dobré charismatiky, komplexní fenomén a přitažlivost soukromých zjevení, horlivost objevující se v hnutí), ale oficiální teologie tato znamení reflektuje jen málo. A pokud jim věnuje pozornost, pak jen pod pojmem »fundamentalismus«, kterým se chce studený duch moderny vyhnout diskusi o životnosti postmoderní religiozity. Dlouhá řeč, smysl krátký: navzdory příznačné potřebě doby my křesťané o Bohu příliš málo mluvíme, přemýšlíme a Boha hlásáme.

b) Je zde překvapující teologie o Trojici

Téma »kdo je Bůh«, »co je Bůh« je v katechezích málo přítomno. Oprávněně můžeme mezi křesťany hovořit o fenoménu »dekatechizace«, o úpad-

ku vědomí víry, který se týká především ústředních témat víry: Bůh, Trojice, vykoupění, spása, věčný život atd. Nedoostačující katecheze ve spolupráci s dlouhotrvajícím nezájmem vedla k politováníhodnému nevědění, právě pokud jde o poznatky víry o samotném Bohu.

Ale nyní nastupuje druhé pozorování, které se týká teologie. O nejnovejší teologii topřekvapivě neplatí. Zatímco poznatky o pojmu trojjediného Boha upadly, objevuje se zde v posledních dvou desetiletích určitý druh »boom« – přemýšlení o trojjediném Bohu. Trinitární teologie celé století stagnovala.

V roce 1965 si Guardini stěžoval na »stav klid« této kapitoly teologie. Karl Rahner zveřejnil v roce 1967 svoje slavné »Poznámky k dogmatickému traktátu *De Trinitate*«, kde musel uvést smutnou bilanci: konstatuje, že od koncilu ve Florencii 1439 nedošlo k žádnému vyhlášení nauky, k žádnému skutečnému pokroku, jehož přednětem by bylo poznání Trojice. Konstatuje, že na Tridentském koncilu byla nauka o Trojici pouze zrekapitulována, 1. vatikánský koncil ji předpokládal, na 2. vatikánském koncilu nehraje téměř žádnou roli. Situace je taková, že Trojice se pokládá za uzavřenou, jednou provždy formulovanou naukou, která nevyžaduje další reflexi.

A pak přišel trinitární teologický trend ve 20. století. Na evangelické straně začali Karl Barth, Egerhard Jüngel a Jürgen Moltmann. Katolická teologie se přidala teprve v posledních

desetiletích, lépe řečeno byla k tomu dotazena. Jediněné je zde dílo v roce 1988 zemřelého Hanse Urs von Balthasara, jehož teologie formálně i materiálně hovoří o Trojici; podobnou náheru má dílo Kaluse Hemmerleho. Dále je možno kromě Karla Rahnera vzpomenout Lea Scheffczyka. V poslední době se opět objevují pozoruhodné učebnice o Trojici jako např. »Trojjediný Bůh« od dogmatika Gisberta Greshakeho.

Ale teologie je teorie, a ta je v tomto případě jistě šedivá, neboť skutečnost se představuje jinak. Mnoho křesťanů, a mám tu na mysli i ty uvědomělé a myslící, nemá tušení o tom, co je pro naši víru »principiálně«, totiž víra v trojjediného Boha. Těm starším, kteří jsou ještě vyškoleni v katechismu, snad zůstala v paměti »Trojice« jako formule: »Jeden Bůh ve třech osobách.« Ale tato formule je vybledlá a bez krve; pro průměrnou praxi modlitby a víry je málo významná. Zopakujeme ještě jednou: intelektuálně teologicky bylo v posledních letech promyšleno mnoho dobrého a prohlubujícího o křesťansko-trinitárním pojmu Boha, ale tato odhalení Trojice vyžadují nové katechetické úsilí.

c) Náboženská konkurenční situace vyžaduje nové uvědomění

Je vůbec nezbytné, abychom dnes hlásali Boha, Boží bytost, Boží Trojici? Nebylo by důležitější hlásat »huránní«, na konkrétní člověčenství se vztahující obsahy křesťanství – něco jako jeho terapeutickou dimenzi, než taková abstrakta? Není skutečností, co teologové již dávno konstatovali, že víra v trojjediného Boha nemá téměř žádný vliv na vědomě prožívanou víru křesťanů? Není »katechismus srdce« důležitější než »katechismus dogmat«?

Tajemství Nejsvětější Trojice je hlavní tajemství víry a křesťanského života. Je to tajemství Boha, jaký je sám o sobě. Toto tajemství je tedy zdrojem všech ostatních tajemství víry; je světlem, které osvětluje. Je to nejzákladnější a nejpodstatnější učení v „hierarchii pravd“ víry.

KKC 234

Musíme skutečně souhlasit, že pro mnohé je Trojice něco jako »dobatečná informace« ke slovu Bůh. Karl Rahner si stěžuje: »Můžeme si dovolit tvrzení, že pokud by se nauka o Trojici musela odstranit jako chybná, většina náboženské literatury by při tomto procesu mohla zůstat takřka nezměněna.« A Gisbert Greshake to formuluje ještě ostřeji: »Zdá se, že pro většinu křesťanů je to irrelevantní, zda je Bůh jeden, troj, nebo (sit venia verbo!) desaterý.«

Pro průměrnou představivost křesťanů není Bůh více než »na vyšší bytost, kterou uctíváme«, jak to Heinrich Böll vložil do úst své románové postavě. Bůh je »dobrotivý Otec nad hvězdami«, jak to romantika vtiskla do našeho povědomí. Zdá se, jako bychom my křesťané, alespoň tak ve všeobecnosti, zapomněli na Trojici.

Je tu jeden důvod, proč musíme tento stav opomíjení Trojice mezi křesťany zněnit, a to je situace náboženské konkurence, do které jsme se mimovolně dostali. Mohutnou náboženskou konkurencí pro křesťanství není už (nebo je ještě) racionalistický ateismus moderny, nýbrž iracionalismus postmoderny. Bez zanícené touhy po pravdě a jasnosti nejvíce platí v postmoderně to, co se nejvíce líbí, co subjektivně nejvíce »vydává«.

Křesťanství se ocitlo pojednou uprostřed nejruznějších možností i nemožností jako jedno ze spolunabízejících na pestrém trhu, kde se halasně a suggestivně samy chválí všelijaké religiozity a ideologie. Je na čase, a doufejme, že není ještě pozdě, abychom se postavili čelem k tomuto konkurenčnímu boji, abychom náležitě pochválili to vlastní. A zde musíme začít u podstaty, u centra, a tím je nakonec otázka, kdo ze všech těchto nabízejících má lepší pojem Boha.

Tato konkurence by mohla teologii prospět. V dobách, kdy

teologie nejvíce rozkvétala, mysleli teologové vždy »navenek«. Ve středověku se argumentovalo proti islámu, sv. Tomáš píše velkou summu »Contra gentiles« – proti pohanům. Jako tehdy musíme i nyní začít chápat Boha jako to, co je *summa, maximum, optimum* – nejvyšší dobro. Sv. Anselm nazval tehdy Boha *id, quo majus cogitari nequit* – »to, nad co si nelze myslet nic většího«. To »největší« v božském zjevení je vnitřní Boží podstata, jeho svatá Trojice.

Na trhu náboženského pluralismu by bylo fatální, kdybychom toto centrální tajemství strčili do zásuvky. Musíme o Bohu hovořit i proto, že to dělají i naši spolusoutěžící. Ti však hlásají jiného Boha. Postmoderní religiozita si pohrává s obrazem boha, který je zdánlivě »větší« než ten křesťanský: božstvo novodobé gnóze a New Age je »bez polarity«, neosobní, zneutrálněné, i pokud jde o hodnoty. Již raný idealista Johann Gottlieb Fichte (†1814) na počátku minulého století připomínal, že Bůh nemůže být osoba, protože by musel být omezený. Máme dnes také zelenou mystiku, která zbožšťuje přírodní síly; z duchovního znovusjednocení s neosobní božskou přírodou vyrostou v člověku prapůvodní síly. Musíme si přýosvojit sílu hvězd, stranů, kosmických pohybů, potočních květů atd., atd.; člověk má v meditaci odhalit sám sebe jako součást celku, aby v sobě uvedl do pohybu božskou jiskru. Znovu rozlitá stará gnóze!

Ale vedle toho jsou tu starší konkurenti, kteří hlásají absolutní a zajímavý pojem Boha, a to jsou monoteistická náboženství. Tak islám je náboženství s přísně monoteistickým obrazem Boha, který je u nás stále více zastoupen. Duchovní střet s islámem je nezbytný už proto, že v Evropě již žije 40 milionů muslimů a buče jich stále více také proto, že pokládají děti za

požehnání uprostřed vymírající západní civilizace. Islám je zakořeněn podstatně ve starozákonní představě Boha. Odmítá výslovně křesťanskou víru v Trojici jako mnohobožství. V Koránu se píše:

»Opravdu nevěřící jsou ti, kteří říkají: ‚Hleď, allah je třetí ze tří.‘ Ale není žádného Boha kromě jednoho jediného Boha... Mesiáš, syn Marie, není nic jiného než poslaný.«

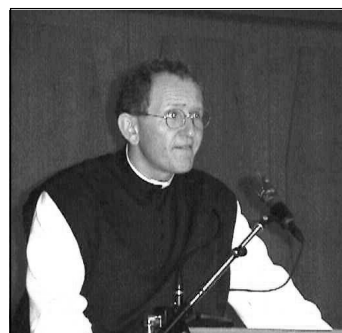
Je skutečností, že islám dnes právě se svou jednotou a jednoznačností, pokud jde o obraz Boha, představuje velkou fascinaci: absolutní, suverénní Bůh-Allah, vznešeně vyvýšený ve své totalitě a světovládě. Žádný kříž, žádná komplikovaná trojice, proto také žádná jasná a přísná morálnost a mravnost atd. Mnozí zjišťují to, co zjistil mladý Charles de Foucauld (1858–1916): Během jeho pobytu v Severní Africe, v době jeho hledání Boha, byla pro něho víra v Trojici prostě nemožná. Budiž ještě vzpomenu, že podobná fascinace vychází z mytologicky zjednodušeného unitaristického pojmu Boha Svědků Jehovových. Ti nejsou vůbec křesťané, odmítají poselství Krista jako Božího Syna a tvrdě polemizují proti Trojici; v nich se objevil arianismus 20. století.

Existují tedy výrazné výzvy pro křesťanství, aby se legitimovalo svou podstatou, ba co více, z podstaty prokázalo pravost trojjediného Boha. Církev sice

vyznává s Druhým vatikánským koncilem, že v každém náboženství je obsaženo něco »správého a svatého«. Je nesporné, že paprsky pravdy »logoi spermatikoi« se najdou všude, ale v křesťanském poselství je jas jiných vyznání překryt a překonán září Božího sebezjevení, jak říká koncil (IG 14-16). Balthasar v Epilogu ke své velké trilogii formuloval jako kritérium pravdy: Kdo více vidí, má více pravdu. Kde je více pravdy, je více světla.

Proto se domnívám, že musíme opět teologicky zaměřit pohled na toto »více«, protože musíme být v budoucnosti vyzbrojeni na plochou konfrontaci se spolusoutěžícími na postmoderním tržišti religiozity. Protože si myslím, že do budoucna musí být křesťanství apologetičtější, misiijnější a sebevědomější, chci v další části uvést některé myšlenkové »náskoky«, jaké nám poskytuje trinitární zjevení oproti jiným náboženským nabídkám.

(Pokračování)

Karl Josef Wallner, CCs

LITURGICKÁ ČTENÍ – pokračování ze str. 3

člověk¹. Už tedy nejsou dva, ale jeden. Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj!"

V domě se ho učedníci ještě jednou na to zeptali. Řekl jim: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství.“

(Matky) přinášely k Ježíšovi děti, aby jim požehnal. Ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš viděl, rozmrzelo ho to a řekl jim: „Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří Boží království. Amen, pravím vám: Kdo nepřijme Boží království jako dítě, vůbec do něho nevejde.“ Bral je do náručí, kladl na ně ruce a žehnal jim.

Dominus Iesus 3

Prohlášení Kongregace pro nauku víry o jedinečnosti a spasitelské univerzalitě Ježíše Krista a Církve

12. Někteří také zastávají hypotézu o řádu spásy Ducha svatého, který má údajně univerzálnější charakter než řád spásy vtěleného, ukřížovaného a zmrtvýchvstalého Pána. I toto tvrzení odporuje katolické víře, která pokládá za trinitárního spasitelnou událost spíše vtělení Slova. V Novém zákoně je tajemství Ježíše, vtěleného Slova, místem přítomnosti Ducha svatého a principem jeho seslání světu, a to nejen v mesiánské době (srov. Sk 2, 32-36; Jan 7, 39; 20, 22; 1 Kor 15, 45), nýbrž také v době před jeho vstupem do dějin (srov. 1 Kor 10, 4; 1 Pt 1, 10-12).

2. vatikánský koncil znovu zdůraznil tuto základní pravdu vědmí víry v Církvi. Ve výkladu Otcova plánu spásy celého lidstva spojoval koncil odpočátku tajemství Kristovo s tajemstvím Ducha svatého.⁽³⁵⁾ Celé dílo výstavby Církve skrze Hlavu Ježíše Krista v průběhu staletí se chápe jako dílo, které se uskutečňuje ve společenství s jeho Duchem.⁽³⁶⁾

Mimo to se spasitelské působení Ježíše Krista spolu s jeho Duchem a skrze něho rozšiřuje až za hranice viditelné Církve na celé lidstvo. Se zřetelem na velikonoční tajemství, ve kterém Kristus již nyní tvoří s věřícím v Duchu svatém životní společenství a v němž mu daruje naději na zmrtvýchvstání, učí koncil: »Ib neplatí jen pro křesťany, ale pro všechny lidi dobré vůle, v jejichž srdci neviditelně působí milost. Kristus totiž zemřel za všechny, a protože poslední povolání člověka je ve skutečnosti jen jedno, totiž božské, musíme být přesvědčeni, že Duch svatý všem dává možnost, aby se přičlenili k takuto velikonočnímu tajemství způsobem, který zná Bůh.«⁽³⁷⁾

Je tedy jasné, že tajemství vtěleného Slova je spjato s tajemstvím Ducha. Duch působí, že spasitelný vliv Syna, který se stal člověkem, se stal skutečností v životě všech lidí, kteří jsou Bohem povoláni k témuž jedinému cíli, ať už v čase předešli Slovo, které se stalo člověkem, nebo žijí v dějinách po jeho vtělení: ti všichni jsou vedeni Duchem Otce, kterého Syn člověka dává bez hranic (srov. Jan 3, 34).

Proto učitelský úřad učí v poslední době s rozhodností a jasností, že existuje jen jeden jediný řád spásy: »Přítomnost a působení Ducha se netýká jen jednotlivých lidí, nýbrž i společenství a dějin, národů, kultur a náboženství... Zmrtvýchvstalý Kristus působí v srdcích lidí silou svého Ducha... A opět: on je ten Duch, který rozsévá semena slova, která jsou přítomna v ritech a kulturách, a on je uschopňuje, aby v Kristu dozrála.«⁽³⁸⁾ Učitelský úřad uznává spásonosnou funkci Ducha v celých lidských dějinách⁽³⁹⁾, ale současně zdůrazňuje: »Je to týž Duch, který spolupůsobil s Ježíšem při vtělení, životě, smrti a zmrtvýchvstání a který působí v Církvi. On není alternativou ke Kristu, on nezaplňuje mezeru mezi Kristem a Slovem, jak se někdy soudí. Všechno to, co Duch působí v srdcích lidí a v dějinách národů, v kulturách a náboženstvích, má za cíl přípravu a hlásání a děje se ve vztahu ke Kristu, Slovo, které se vtělilo působením Ducha, „a ten z něho učinil dokonalého člověka, spásu všech a obnovení všech věcí.«⁽⁴⁰⁾

Působení Ducha se tedy děje mimo nebo vedle působení Krista. Je jenom jeden řád spásy trojjediného Boha, který se uskutečňuje v tajemství vtě-

lení, smrti a zmrtvýchvstání Syna Božího a zpřítomňuje se spolupůsobením Ducha svatého a ve svém spásonosném významu se rozšiřuje na celé lidstvo i veškerenstvo: »Lidé tedy nemohou dosáhnout spojení s Bohem, jestliže se tak naděje skrze Krista a za spolupůsobení Ducha.«⁽⁴¹⁾

III. JEDINEČNOST A UNIVERZALITA SPASITELSKÉHO TAJEMSTVÍ JEŽÍŠE KRISTA

13. Podle opakovaně zastávaného pojetí se popírá jak jedinečnost, tak spasitelská univerzalita Ježíše Krista. Toto pojetí postrádá jakýkoliv biblický poklad. Patří totiž k trvalému pokladu víry Církve pevně věřit, že Ježíš Kristus, Boží Syn, Pán a jediný Spasitel, skrze své vtělení, svou smrt a své zmrtvýchvstání uskutečnil dějiny spásy a dovedl je k plnosti.

To jasně potvrzují novozákonní svědectví: *Otec poslal svého Syna jako Spasitele světa* (1 Jan 14, 14). *Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa* (Jan 1, 29). K odůvodnění uzdravení muže od narození ochmuřené, které se uskutečnilo ve jménu Ježíšově, hlásá Petr: *V nikam jiném není spásy. Neboť pod nebem není lidem dáno žádné jiné jméno, v němž bychom mohli dojít spásy* (Sk 4, 12). Týž apoštol dosvědčuje, že Ježíš Kristus je *Pán nad všemi... Bohem ustanovený soudce nad živými i mrtvými, tedy že skrze jeho jméno dostane odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří* (Sk 10, 26. 42. 43).

Pavel píše obci v Korintu: *Neboť i když jsou na nebi a na zemi takzvaní »božové«, a skutečně se mluví o mnoha »božích« a mnoha »páněch«, pro nás je jen jeden Bůh: Otec, od něhož pochází všechno a pro něhož jsme tu i my. A máme jednoho Pána: Ježíše Krista, skrze něhož povstalo všechno, i my* (1 Kor 8, 5-6). I apoštol Jan potvrzuje: *Neboť tak Bůh milo-*

val svět, že poslal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen (Jan 3, 16-17). V Novém zákoně se všeobecná spasitelská Boží vůle těsně spojuje s jediným Ježíšovým prostřednictvím: *On (Bůh) chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy. Je totiž jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny* (1 Tim 2, 4-6).

První křesťané si byli vědomi tohoto jedinečného a univerzálního, od Otce skrze Ježíše Krista v Duchu nabízeného daru spásy. Obrátili se na Izrael a poukazovali na dovršení spásy, která jde za hranice Zákona. Vystoupili i proti tehdejšímu pohanskému světu, který usiloval o spásu skrze množství spásných bohů. Tento poklad víry církev znovu a znovu předkládá: »Církev věří, že Kristus, jenž pro všechny zemřel a vstal z mrtvých (srov. 2 Kor 5, 15), dává člověku skrze svého Ducha světlo a sílu, abymohl odpovédět na své nejvyšší povolání; věří, že lidem nebylo dáno pod nebem jiné jméno, v němž by došli spásy (srov. Sk 4, 12). Věřící též, že klíč, střed a cíl celých lidských dějin je v jejím Pánu a Učíteli.«⁽⁴²⁾

14. Je třeba tedy pevně věřit jako v pravdu katolické víry, že univerzální spásná vůle trojjediného Boha se uskutečnila jednou provždy v tajemství vtělení, smrti a zmrtvýchvstání Božího Syna.

Vzhledem k této součásti víry je dnes teologie vyzvána, aby přemýšlela a zkoumala existenci jiných náboženských zkušeností a jejich význam v božském plánu spásy, zda a jakým způsobem i postavy a pozitivní prvky jiných náboženství mohou přináležet k božskému plánu spásy. V této oblasti se nabízí pro

teologické bádání pod vedením učitelského úřadu Církve široké pole působnosti. Druhý vatikánský koncil totiž potvrdil, že »jediné prostřednictví Vykupitele nevylučuje, nýbrž vyvolává rozličnou spolupráci tvorní, vyplývající z účasti na jediném zdroji.«⁽⁴³⁾ Je zapotřebí hlouběji prozkoumat, co znamená toto částečné prostřednictví, které ovšem musí vždy zůstat určováno jedinečným prostřednictvím Kristovým. »Jiná prostřednictví různého druhu a řádu, která mají podíl na jeho prostřednictví, se nevylučují, ale mají význam a cenu jediné ve spojení s prostřednictvím Kristovým a nemohou být pokládána za rovnocenná a komplementární.«⁽⁴⁴⁾ V protikladu ke křesťanské a katolické víře stojí však takové návrhy řešení, které akceptují spasitelské Boží působení mimo jedinečné prostřednictví Kristovo.

15. Nežádá se ozývají návrhy, aby se z teologie odstranily výrazy jako »jedinost«, »univerzalita«, »absolutnost«, protože prý tak vzniká dojem, že se zdůrazňuje význam a cena spasitelské události Ježíše Krista v přehnané formě na úkor jiných náboženství. Ve skutečnosti tato slova vyjadřují pouze věrnost k Zjevení, protože sama vycházejí z pramenů víry. Společenství věřících od prvopočátku přiznávalo Ježíši Kristu jeho význam pro spásu, podle kterého jediné on jako vtělený, ukřižovaný, a zmrtvýchvstalý Boží Syn, skrze posláni, které obdržel od Otce a v síle Ducha svatého, má za cíl darovat celému lidstvu a jednomu každému z lidí Zjevení a božský život (srov. Jan 1,12; 5,25-26; 17,2).

V tomto smyslu můžeme a musíme říci, že Ježíš Kristus má pro lidský rod a jeho dějiny jediné a jedinečné, jen jemu vlastní, vylučný, univerzální a absolutní význam a cenu. Ježíš je totiž Boží Slovo, které se stalo člověkem pro spásu všech lidí. Druhý vatikánský koncil se opi-

rá o toto přesvědčení víry a učí: »Boží Slovo totiž, skrze něž všechno bylo stvořeno, samo se stalo tělem, aby tak – jako dokonalý člověk – všechny spasilo a celé veškerenstvo znovu spojilo jako pod jednu hlavu. Pán je cíl lidských dějin a civilizace, střed lidského pokolení, radost všech srdcí a naplnění všech jejich tužeb. Jeho vzkříšil Otec z mrtvých, vyvýšil a umístil po své pravici, jeho ustanovil soudcem živých i mrtvých.«⁽⁴⁵⁾ Je to právě tato jedinečnost Kristova, která mu dává absolutní a univerzální význam, skrze nějž on, ačkoliv sám je součástí dějin, je sám také středem a cílem dějin: *Já jsem Alfa a Omega, první a poslední, začátek a konec* (Zj 22,13).⁽⁴⁶⁾

IV. JEDINEČNOST A JEDNOTA CÍRKVE

16. Pán Ježíš, jediný Spasitel, nezaložil pouhé společenství věřících. Založil církev jako tajemství spásy: On sám je v církvi a církev je v něm (srov. Jan 15,1nn; Gal 3,28; Ef 4,15-16; Sk 9,5); proto plnost Kristova tajemství spásy náleží také církvi, která je neodlučně spojena se svým Pánem. Neboť Ježíš Kristus dále pokračuje v díle spásy v církvi a skrze církev (srov. Kol 1,24-27)⁽⁴⁷⁾, která je jeho tělem (srov. 1 Kor 12,12-13.27; Kol 1,18).⁽⁴⁸⁾ Jako hlava a údý živého těla nejsou si e identické, ale nemohou být odděleny, není možné zaměňovat navzájem Krista a církev, ale také je není možno navzájem oddělovat. Tvoří spolu jednoho jediného *celého Krista*.⁽⁴⁹⁾ Tato nerozdělitelnost je v Novém zákoně vyslovena také v analogii Církve jako Nevěsty Kristovy (srov. 2 Kor 11,2; Ef 5,25-29; Zj 21,2.9).⁽⁵⁰⁾

Proto je třeba ve spojitosti s jedinečností a univerzálností spasitelského prostřednictví Ježíše Krista také pevně věřit v pravdu katolické víry o jedinečnosti jím založené Církve. Tak jako je jen jeden jediný

Kristus, tak je také jen jedno jediné jeho tělo, jeho jediná Kristova Nevěsta: »jediná katolická apoštolská církev«.⁽⁵¹⁾ Pánova zaslíbení, že svou církev nikdy neopustí (srov. Mt 16,18; 28,20) a že ji povede Duchem svatým (srov. Jan 16,13), zahrnují navíc katolickou víru, že jedinečnost a jednota Církve, stejně jako všechno to, co patří k její integritě, nebude nikdy zničeno.⁽⁵²⁾

Věřící jsou povinni vyznávat, že existuje dějinná, v apoštolské posloupnosti zakořeněná kontinuita⁽⁵³⁾ mezi církví založenou Kristem a katolickou církví. »To je jediná Kristova církev... Po svém zmrtvýchvstání ji náš Spasitel odevzdal Petrovi jako pastýři (srov. Jan 21,17), jemu a ostatní apoštolům ji svědčil, aby ji šířili a řídili (srov. Mt 28,18n), a provždy ji postavil jako sloup a pevnou oporu pravdy (1 Tim 3,15). Tato cír-

kev ustavená a uspořádaná na zemi jako společnost subsistuje (uskutečňuje se) v katolické církvi a je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním.«⁽⁵⁴⁾ Výrazem »subsistit in« chtěl Druhý vatikánský koncil uvést do souladu dva učitelské výroky: na jedné straně, že Kristova církev navzdory rozdělení křesťanů existuje dále v plnosti jen v katolické církvi, a na druhé straně, že »i mimo její organismus je mnoho prvků posvěcení a pravdy«,⁽⁵⁵⁾ totiž v církvích a církevních společenstvích, která nejsou v plném společenství s katolickou církví.⁽⁵⁶⁾ Vzhledem k těmto církvím a církevním společenstvím je třeba jasně prohlásit, že »jejich účinnost se odvozuje z plnosti milosti a pravdy, která byla svěřena katolické církvi«.⁽⁵⁷⁾

(Dokončení příště)

Poznámky:

- ⁽³⁵⁾ Lumen gentium 3n.
⁽³⁶⁾ Srov. tamt. 7. Sv. Irenaus píše, že »v církvi je uloženo společenství s Kristem, tj. Duch svatý« (Proti bludařům 3, 24; 1: SC 211, 472).
⁽³⁷⁾ Gaudium et spes, 22.
⁽³⁸⁾ Redemptoris missio, 28. K »semena slov« srov. také sv. Justin, 2 Apologie 8,1-2; 10,1-3; 13,3-6.
⁽³⁹⁾ Redemptoris missio 28.29.
⁽⁴⁰⁾ Tamtéž 29.
⁽⁴¹⁾ Tamtéž 5.
⁽⁴²⁾ Gaudium et spes, 10. Sv. Augustin píše: Mimo Krista, »univerzální cestu spásy... která lidskému rodu nikdy nescházela, spásy nikdo nedosáhl, nikdo nedosahuje a nikdo nedosáhne« (De civitate Dei 10, 32, 2).
⁽⁴³⁾ Lumen gentium, 62.
⁽⁴⁴⁾ Redemptoris missio, 5.
⁽⁴⁵⁾ Gaudium et spes, 45. Nezbytná a absolutní jedinečnost a univerzalita Krista v lidských dějinách je velice výstižně vyjádřena u sv. Irenausa v rozjímání o přednostech Ježíše jako prvorozeného: »V nebi řídí a vede dokonalé Slovo jako prvorozený z Otcovy myšlenky osobně všechny věci; na zemi je jako prvorozený z Panny, spravedlivý a svatý Boží Služebník, v němž má Bůh zalíbení, dokonale ve všem; jelikož všechny, kteří ho následují, zachraňuje z říše smrti, je jako prvorozený z mrtvých hlavou a Pramenem božského života.« (Demonstratio apostolica, 39: SC 406, 138)
⁽⁴⁶⁾ Redemptoris missio, 6.

⁽⁴⁷⁾ Lumen gentium, 14.

⁽⁴⁸⁾ Tamtéž 7.

⁽⁴⁹⁾ Sv. Augustin, Enarratio in Psalmos, Ps 90, Sermo 2,1; Sv. Řehoř Veliký, Moralia in Job, Předmluva 6,14; Sv. Tomáš Akvinský, Summa Theologiae, III, q. 48 a. 2 ad 1.

⁽⁵⁰⁾ Lumen gentium, 6.

⁽⁵¹⁾ Velké vyznání víry aménské církve: DH 48; srov. Bonifác VIII., Bula Unam sanctam, DH 870-872; Lumen gentium, 8.

⁽⁵²⁾ Srov. Unitatis redintegratio, 4; Ut unum sint, 13.

⁽⁵³⁾ Srov. Lumen gentium, 20; sv. Irenaus: Proti bludařům, III, 3,1-3. Sv. Cyprián, Dopisy, 33, 1. Sv. Augustin, Proti odpůrcům zákona a proroků, 1, 2039.

⁽⁵⁴⁾ Lumen gentium, 8.

⁽⁵⁵⁾ Tamtéž 8. 15. Unitatis redintegratio, 3; Ut unum sint, 13.

⁽⁵⁶⁾ Autentický význam koncilního textu odporuje proto těm interpretacím, které formulaci »subsistit in« odvozují od názoru, že jediná Kristova církev by se mohla uskutečňovat i v jiných křesťanských církvích. »Koncil volil slovo »subsistit« právě proto, aby jasně vyjádřil, že existuje jen jedna jediná »subsistence«, zatímco mimo její organismus existují pouze »prvky církevní podstaty«, které, jelikož jsou to prvky téže Církve, tendují ke katolické církvi (Kongregace pro nauku víry, Notifikace ke knize: »Charisma a moc. Pokus o militantní ekleziologii od Leonarda Boffa OFM«: AAS 77 (1985) 758n.

⁽⁵⁷⁾ Unitatis redintegratio, 3.

Zážitky českého kněze v Polynézii

Prožil jsem letos své životní exercicie až ve vzdáleném Tichomoří, v království Tonga a v Samoi. Proč jsem putoval až tak daleko? Jednak jsem již dříve hodně slyšel a četl o hluboké a nelíčené religiozitě tamních obyvatel, hlavně Melanésanů a Polynésanů. Podařilo se mi navázat písemný kontakt s knězem-maristou z Nového Zélandu, který působil na Tonze. Postupně mě seznámil s duchovním životem oblasti. Když jsem pak ještě viděl televizní přenos z oslav příchodu roku 2000, rozhodl jsem se putovat do této oblasti jako poutník ve velké naději v obnovu a prohloubení duchovního života. Vnitřně jsem jasně cítil, že mě sem Pán volá.

Všechny přípravy pokračovaly neobyčejně hladce, zvláště markantní to bylo při hledání zástupu pro službu farnosti v mé nepřítomnosti. Vše se dařilo a na svátek Narození sv. Jana Křtitele 24. června jsem odcestoval do těchto vzdálených míst.

Na vlastní oči a smysly jsem poznal, že to, co jsem slyšel a četl, je nejen pravda, ale že vše je ještě mnohem silnější a úžasnější, než jsem předpokládal. Nemyslím tím jen pohodlí a zabezpečení, kterého se mi dostalo v biskupském sídle na Kainga Fou, ale především neobyčejně vřelá a krásná přijetí doslova všemi obyvateli, se kterými jsem nějak přišel do styku. Mám před očima stovky, ba tisíce dětí nejruznějšího věku, které když viděly, že je fotografuji, přibíhaly a dožadovaly se individuálních snímků. Vidím jejich bezelstnou radost, se kterou přijímaly svaté obrázky, zvláště Pána Ježíše a Pannu Marii, zobrazené s jejich milujícími Srdci, mám před očima přeplněné kostely a krásnou liturgii.

Neděle je dnem svátečním: Není myslitelná žádná jiná činnost, a to pro všechny obyvatele, než je dům Boží. Nejen ale na hodinku jako mnohdy u nás, ale po celý sváteční den.

Po mši svaté, do které jsou zapojeni takřka všichni (dobrní průvod čítá několik desítek familií přinášejících své dary), přicházejí katechetky, odvádějí si děti ve skupinkách (asi po deseti), probírají s nimi celou mši svatou a učí je katechismus a modlitby. Děti z toho mají radost. Každá, i ta nejmenší farnost má asi 3 kostely: katolický, wesleyánský (odbož protestantské církve) a nějaké další křesťanské skupiny (adventistů, metodistů apod.); z nekřesťanských náboženství jsou nejrozšířenější ba-haisté.

Země je neobyčejně mladá, průměrný věk je zde něco málo přes 20 let. Průměrná rodina má 5 dětí a děti stejně jako rodina jsou zde vnímány jako Boží vůle. Hlavní představitel království, Jeho Veličenstvo král Tafuaáhu Tupou IV., je hned po Bohu nejuctívanější osobností. Lidé všech stavů jej milují. Je to skutečně moudrý a zbožný muž. Ještě před několika lety vedl dokonce i biblické hodiny ve své farnosti.

V neděli tedy všechno stojí: auta, čluny – i mezinárodní letiště je uzavřeno.

Po obědě přicházejí do kostela věřící znovu, i dospělí. Usedají do lavic a poslouchají výklad a katecheze katechetů. Každá farnost má aspoň dva katechety, některé i deset a více. Všichni jsou samozřejmě proškoleni a mají velmi solidní znalosti.

Po výuce následuje zábava. Pravá tichomořská, s překrásnou etnickou a duchovní hudbou. Všude je vnímatelný POKOJ a mír v srdcích, lidé zpívají a tančí a Bůh je dáván na první místo.

Viděl jsem desítky kostelů a v žádném z nich nechyběla socha Panny Marie, obklopená nádhernými květy. Znak Jubilea 2000 také nechyběl. Lidé znají poselství Církve, požadavky současné doby, milují Církev a Svatého otce. Často a s bolestí jsem si v srdci uvědomoval, jak daleko před námi jsou tito obyvatelé Pacifiku tím, že žijí podle přirozeného zákona, dodržují tradice otců a žijí vírou, která jim byla prostřednictvím misionářů zvěstována. Tonga se svy-

Setkání s Jeho Eminencí kardinálem Pio Taofinu'u na mne velmi zapůsobilo

mi 100 000 obyvateli má v současnosti 36 bohoslovců, sám jsem byl při svěcení 2 novokněží a prožil jejich primice; bylo to něco velkolepého. Tonga například podporuje misie v jižní Americe a posílá kněze a řádové sestry na pomoc do Afriky a dalších částí světa. Za celý měsíc jsem se nesetkal se zlým slovem, pohledem, s rozladěností, nebo dokonce zlobou.

Objevitel Tongy, známý kapitán Cook, nazval tyto ostrovy před 200 lety „Přátelskými“. Nemýlil se. I mně se velmi těžko loučilo, protože zde jsem prožil opravdu něco hlubokého a povznášejícího mezi těmito dobrými a hluboce zbožnými lidmi, kteří mají v úctě Boha i každého člověka.

P. Petr Dokláčal, Starý Jičín

Ozranujete vás, že v pondělí 9. října 2000 – v den výročí posvěcení chrámu – bude v 18.00 hod. v bazilice sv. Markéty v břevnovském klášteře sloužena pontifikální mše svatá. Hlavním celebrantem bude opat Emanuel z Niederaltaidu, zpívá Schola gregoriana Pragensis Davida Ebera. Po mši svaté následuje přednáška doc. Bř. J. Fyta o sv. Vítězích.

Nechceš si žít vínu jen pro sebe? Máš chuť dát po 9 měsících větší část volna církvi? Máš rád týmovou tvůrčí práci a nerad se kde uplatnit? Cítíš se doma ve společenství mladých lidí, kterým jde o druhé? Pokud se Ti zdá, že Tvoje odpověď na tyto otázky je ANO, jsi ten, pro koho je určena naše nabídka. Komunita Emanuel poprvé v ČR otevírá veřejnou misijní školu. Cílem této školy je nabídnout mladým lidem možnost aktivně se podílet na přípravě a vedení misijních projektů ve farnostech, ve školách i na ulici. Další informace: tel. 0603 402 525 nebo 0607 576 676; www.emmanuel.cz. Tešíme se s Těbou na shledanou ve škole.

za realizační tým zdává Tomáš Péterle

I. pouť konvertitů v sobotu 28. 10. 2000 v Klokotech u Tábora. Zač. 9.30 hod., hlavní mše sv. v 11.00 hod. Přijďte poslehnout, modlit se, vydat svědectví o své víře. Uvítáme resumé vaší konverze zasláné nějaký den předem. Se spáčkem je i možnost přezpání. P. Martin Sedláč, OMI, Staroklokotská 1, Tábor 390 03, tel. 0361/325 84, e-mail: faratabor@volny.cz

MŮŽETE NÁM POMOCI?

Sestry Apoštolátu sv. Flatiška děkují Vám všem, kteří jste se modlitbou nebo finančním darem podíleli na první etapě oprav kaple sv. Václava a konventu sester v Praze 6 – Dejvicích.

Svou parocí jste přispěli k potřebným úpravám kaple a přilehlých místností, které již složí.

S Boží pomocí jsme dále začaly nutné opravy konventu pro bydlení a ošetřování starších a nemocných sester, kde končí nové kanalizace, rozvodů vody, elektřiny, topení a zajištění statiky musí být provedena celková oprava stropů. Proto se opět na Vás obracíme s naléhavou prosbou, kdybyste nám mohli pomoci, abyste své finanční dary zaslali na č. účtu u Komerční banky a.s. v Praze 6: **19-8473380257/0100**, nebo nám zavtelefonovali, abychom Vám zaslaly složenku. Upřímně Vám děkujeme za každý Váš dar, kterým nám pomáháte opravovat domov pro naše starší a nemocné sestry. Ať sám Pán odmění štědrost Vašich srdcí.

Sestry Apoštolátu sv. Flatiška, Brobořská 3, 160 00 Praha 6, tel. 02/312 32 17

Využijte poslední možnosti poutního zájezdu do Říma s KCK MISÍ v jubilejním roce. Ideální počasí v Římě, navěhajte. Termín 2. 11. – 8. 11. 2000. KCK MISIE, 751 03 Brodek u Přerova č. 46, tel. 0641/741 150.

Kolegium katolických lékařů a Scripta bioethica

Každý druhý pátek v měsíci se setkávají členové Kolegia katolických lékařů v Brně při přednáškách a besedách, které jsou věnovány závažným současným bioetickým problémům. Do programu ovšem bývají občas zařazována také témata širšího zaměření. Tak doc. PhDr. František Halas, CSc., který byl donedávna velvyslanec České republiky ve Vatikáně, přechese 13. 10. 2000 sdělení **Lidské aspekty diplomatické služby ve Vatikáně**.

Na aktuální téma **Dětská praxe a sex-turismus** promluví 10. 11. 2000 Mons. ThDr. Josef Laštovica z Vatikánu.

Při další besedě promluví opět lektor ze zahraničí, a to vídeňský neurolog a psychiatr prof. Dr. Gottfried Roth, člen Papežské akademie Pro Vita. Jeho projev **Problém osobní viny z pohledu pastorální medicíny** bude samozřejmě pře-

kládán do češtiny, stejně jako následná diskuse.

Pád totalitního systému již před 10 lety usnadnil i u nás přístup kněze k pacientům léčeným v ústavních zařízeních a také otevřel cestu k širší spolupráci lékařů a duchovních při péči o zdraví nemocných. Z mnoha důvodů se však objektivně daných možností zatím využívá nedostatečně. Výměnu názorů k těmto otázkám uvede 12. 1. 2001 P. Roman Strossa svým příspěvkem **Spolupráce mezi lékařem a nemocničním kaplanem**. V rozpravě se pak bude hovořit o novějších poznatcích získaných u nás i v zahraničí.

Poslední tři setkání stávajícího akademického roku budou věnována užším, ale naléhavým kapitolám bioetiky. MUDr. Tomáš Lajkep, který vyučuje lékařskou etiku na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity, nazval svůj referát

zařazený na 9. 2. 2001 **Autonomie pacienta a svoboda svědomí lékaře**. P. Tomáš Holý ve svém vystoupení 9. 3. 2001 odpoví na otázku **Z čeho vychází křesťanská etika?** Celý cyklus ukončí ředitel Centra léčby bolesti a Hospice svatého Josefa v Rajhradě u Brna prim. MUDr. Zdeněk Bystřický 11. 5. 2001 svým pojednáním **Hospic a komplexní léčba bolesti**.

Setkání se konají v **Centru dětských odborných zdravotnických služeb** („bílá poliklinika“), Brno, Žerotínovo nám. č. 4, v VI. poschodí, a začínají **vždy v 17.00 hod.** Přednášky jsou sice určeny především pro lékaře a zdravotnické pracovníky, avšak vítáni jsou všichni vážní zájemci.

Texty přednesených sdělení budou ve zkráceném nebo úplném znění otištěny v časopise **Scripta bioethica**, který nyní ve spolupráci s Kolegiem katolic-

kých lékařů vydává jako čtvrtletník sdružení Hippokrates. V nově koncipovaném časopise budou publikovány původní práce, zprávy z kongresů i referáty z literatury. K nejzávažnějším příspěvkům nejbližšího čísla bude nepochybně patřit pojednání o umělém oplození a eugenice, které pro **Scripta bioethica** připravil viceprezident Papežské akademie Pro Vita Mons. E. Sgreccia. Zájem jistě vzbudí i články teologů vyučujících na Cyrilometodějské teologické fakultě UP v Olomouci, doc. ThDr. L. Tichého o nemocích a nemocných v Novém zákoně a ThDr. J. Beneše o transsexualismu. Objednávky časopisu i požadavky na podrobnější informace je možno zaslat na adresu: Sdružení Hippokrates, Míčkova 59, 614 00 Brno (tel./fax 05/485 272 62). Na téže adrese lze zatím získat i některá dříve vydaná čísla časopisu **Scripta bioethica**.

Kv. Šipr

Liturgická čtení

Neděle 8. 10. – 27. neděle v mezidobí

1. čt.: Gn 2,18-24
Ž 128 (127),1-2.3.4-5.6 Odp.: srov. 5
2. čt.: Žid 2,9-11
Ev.: Mk 10,2-16

Pondělí 9. 10. – nez. pam. sv. Dionýsia nebo sv. Jana Leonardiho

1. čt.: Gal 1,6-12
Ž 111 (110),1-2.7-8.9+10c Odp.: 5b
Ev.: Lk 10,25-37

Úterý 10. 10. – ferie

1. čt.: Gal 1,13-24
Ž 139 (138),1-3.13-14ab.14c-15 Odp.: 24b
Ev.: Lk 10,38-42

Středa 11. 10. – ferie

1. čt.: Gal 2,1-2.7-14
Ž 117 (116),1,2 Odp.: Mk 16,15
Ev.: Lk 11,1-4

Čtvrtek 12. 10. – nez. pam. sv. Radima

1. čt.: Gal 3,1-5
Lk 1,69-70.71-72.73-75 Odp.: 68
Ev.: Lk 11,5-13

Pátek 13. 10. – ferie

1. čt.: Gal 3,7-14
Ž 111 (110),1-2.3.4-5-6 Odp.: 5b
Ev.: Lk 11,15-26

Sobota 14. 10. – nez. pam. sv. Kalista I. nebo sobotní pam. P. Marie

1. čt.: Gal 3,22-29
Ž 105 (104),2-3.4-5-6-7 Odp.: 8a
Ev.: Lk 11,27-28

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	8.10.	9.10.	10.10.	11.10.	12.10.	13.10.	14.10.
Antifona	1028	1044	1060	1075	1091	1106	1666
Žalm	783	783	786	783	783	785	783

Ranní chvály:

Hymnus	1029	1045	1061	1076	1091	1107	1666
Antifony	1030	1046	1062	1076	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	1062	1076	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1065	1079	1095	1111	1668
Antifona k Zach. kantiku	719	1049	1065	1080	1557	1111	1669
Prosby	1033	1049	1065	1080	1095	1111	1655
Záv. modlitba	719	1556	1065	1080	1557	1112	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	1034	1050	1066	1081	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1066	1081	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1067	1081	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1069	1084	1100	1115	1130
Záv. modlitba	719	1054	1069	1084	1100	1116	1131

Nešpory:

	SO							
Hymnus	1024	1039	1055	1071	1085	1101	1117	1132
Antifony	1025	1040	1056	1071	1086	1102	1118	1133
Žalmy	1025	1040	1057	1072	1087	1102	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1059	1074	1089	1105	1120	1135
Ant. ke kant. P. M.	719	720	1059	1074	1090	1557	1121	720
Prosby	1028	1043	1059	1074	1090	1105	1121	1135
Záv. modlitba	719	719	1556	1075	1090	1557	1122	721
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

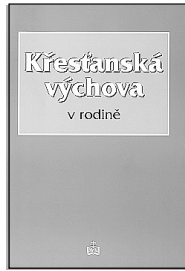
Novinky Matice cyrilometodějské s.r.o.

Uvedené knihy si můžete objednat na adrese:
Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1

KŘESŤANSKÁ VÝCHOVA V RODINĚ

Soubor výchovných návodů určených rodičům dětí předškolního a mladšího školního věku. Kniha je rozdělena do několika oddílů zaměřených na tyto okruhy: Rodiče – první zvěstovatelé víry, Děti a Bible, Hlavní úkoly křesťanské výchovy, Smrt a věčný život, Dětské chyby a jejich příčiny, Počátky pohlavní výchovy, Církevní rok doma. Každý oddíl předkládá rodičovské veřejnosti návody na řešení výchovných problémů, rozebírá vzniklé situace, hledá etická východiska a nachází rámcová řešení s odůvodněním navrhovaného výchovného postupu. Některé části knížky lze použít k předčítání textů vhodných pro výchovu, nebo jako podnět k rozhovorům pro setkání rodin.

Brož., A5, 176 stran, 79 Kč

teho, návštěvy posvátných míst. Dokument uzavírá apoštolská konstituce Indulgentiarum doctrina, daná Pavlem VI. v roce 1967. Praktické využití usnadňují rejstříky odpustkových modliteb a příležitostí, při kterých je možno odpustky získat. Texty některých modliteb jsou uvedeny v jednotlivých ustanoveních. Český překlad Enchiridionu vychází se schválením Apoštolské penitenciáře.

Vhodné nejen pro kněze a řeholníky, ale i pro každodenní potřebu všech věřících.

Kož. vaz., A5, 96 stran, 90 Kč

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA ROK 2001

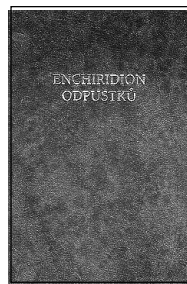
Skládačka ve formátu A6, 1 Kč

ENCHIRIDION ODPUSTKŮ

Předpisy a ustanovení o odpustcích

Překlad doc. C. V. Pospíšila Th.D. OFM čtvrtého vydání Enchiridionu odpustků, které bylo dáno v Římě 16. července 1999. Nemění se pravidla pro odpustkovou praxi, jsou však nově vyjádřeny některé normy ve smyslu současných dokumentů Apoštolského stolce. Výčet jednotlivých ustanovených odpustků je uspořádán systematicky. Bylo přidáno čtvrté obecnější ustanovení, jímž se výsadou odpustků obdaňuje veřejné osvědčování víry v určitých okolnostech každodenního života. Rovněž byla rozšířena některá předchozí ustanovení odpustků, kupříkladu ohledně modlitby růžence či hymnu Akathistos, výročních oslav přijetí svěcení, četby Písma sva-

Marie Simmaová: DUŠE V OČISTCI – CO JSEM S NIMI PROŽILA

Autorka, německá mystička tohoto století, pomáhala duším v očistci už od dětství tím, že se za ně modlila a obětovala odpustky. Od roku 1940 se na ni začaly obracet duše s prosbou o pomoc. Na svátek Všech svatých roku 1953 začala pomáhat duším v očistci smírným utrpením. Kniha hovoří o všem, co se Marie Simmaová od duší v očistci dověděla o současné době, a o tom, co viděla v nejtěžších chvílích utrpení pro své poučení i útěchu.

Brož., A5, 84 stran, 46 Kč

DOTISK

Placeno převodem
706 035

Novinové vřplata

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bídné viny a mrať. Neznamená to však, že vydávatel sňálení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Průběžně redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevýzdváhané nezveřejňujeme příspěvky nevracíme. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inacet.cz; http://www.ova.inacet.cz/svetlo). Registrace znaků MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č. j. 2363/93-E/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEKTY VŘIZUJE ADMINISTRACE TISKU. Administrace pro Slovenskou republiku: KODENY, Vinohradnická 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávané novinových zásilek povolené SE, s. p. ZSRF Bratislava, č. j. 3335-0EČ ze dne 21. 5. 1996.